

МОДЕЛ ЖАЛБЕ УСТАВНОМ СУДУ
страница 1-14

ДОПИС ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА
страница 15-18

**ОДЛУКА О ЧУВАЊУ
ТАЈНОСТИ ПОДАТАКА**
страница 19

**АНАЛИЗА ДОКУМЕНАТА
ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА**
страница 20-24

ИЗВЕШТАЈ СА ОКРУГЛОГ СТОЛА
страница 31

МИЛАНО • ТОРИНО
страница 31-35

МОДЕЛ ЖАЛБЕ УСТАВНОМ СУДУ

РЕПУБЛИКА СРБИЈА УСТАВНОМ СУДУ

БЕОГРАД
НЕМАЊИНА 26

ПОДАЦИ О ПОДНОСИОЦУ:

(ИМЕ И ПРЕЗИМЕ)

(АДРЕСА СТАНОВАЊА)

(ЈМБГ) _____

(КОНТАКТТЕЛЕФОН) _____

ПОДАЦИ О ПУНОМОЋНИКУ: (ако је ангажован)

На основу члана 148. став 2. Устава Републике Србије, члана 99. став 1. у вези са чланом 8. став 1. Закона о Уставном суду и члана 67. Закона о судијама („Службени гласник Републике Србије“, број 116/09) подносилац благовремено подноси:

ЖАЛБУ УСТАВНОМ СУДУ

против Одлуке
Високог савета судства
број: 06-00-37/2009-01
од 25.12.2009. године

у делу става 1. изреке којим је подносиоцу жалбе престала судијска дужност 31.12.2009. године.

УВОД

Пре него што је добио побијану одлуку о престанку судијске дужности, подносилац је поднео Уставну жалбу Уставном суду против акта и радњи Високог савета судства (у даљем тексту: ВСС) којим је подносиоцу престала судијска функција на основу Одлуке о избору судија на сталну функцију у судовима опште и посебне надлежности („Службени гласник РС“ број 106/09 од 17.12.2009. године). Дакле, предмет наведене уставне жалба и жалбе Уставном суду која се подноси овим актом, разликују се.

Све и да није тако, с обзиром на редослед подношења ових правних лекова и на одредбу члана 148 став 2 Устава којом је прописано да одлуку о престанку судијске функције доноси ВСС, да против ове одлуке судија има право жалбе Уставном суду и да изјављена жалба искључује право на подношење Уставне жалбе, а не и обратно, ова два правна лека подносиоца се не искључују.

Из образложења побијане одлуке произлази да је ВСС такву одлуку донео пошто подносилац жалбе није изабран за судију у поступку општег избора судија, јер је ВСС утврдио да подносилац кумулативно није испунио услове за избор у суд/судове за које је конкурисао, а који су прописани Одлуком о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник РС“ број 49/09 од 03.07.2009. године, у даљем тексту: Одлука о критеријумима и мерилима).

Подносилац се у време расписивања огласа, доношења одлуке о избору судија, као и у време доношења оспорене одлуке о престанку судијске дужности, налази/ла/о на судијској функцији у складу са новим Уставом, пошто је чланом 100. став 4. Закона о судијама („Службени гласник РС“ број 116/08) прописано да се за судије које се налазе на судијској функцији, а које су изабране по раније важећим прописима, првим избором сматра избор на дужност судије у складу са раније важећим законима. С обзиром да се подносилац налазила/о на судијској функцији у складу са новим Уставом, ВСС је у поступку општег избора, суштински одлучивао о престанку подносиоцеве судијске функције, јер је чланом 100 став 1 Закона о судијама прописано да судијама које нису изабране у складу са тим законом судијска функција престаје.

На исти закључак указује и Венецијанска комисија у свом Мишљењу број 528/09 од 12-13. јуна 2009. године у коме наводи да би, „с обзиром на изузетну природу реизбора, **сваког постојећег судију са сталном функцијом (било да се пријављује или не за реизбор) требало разрешити једино путем образложене одлуке, против које се може поднети жалба суду...** Поред тога, **треба обезбедити да ова жалба буде заиста делотворна, што би омогућило Уставном суду да се бави чињеницама у сваком предмету.**“ – параграф 40. „Венецијанска комисија би желела да подвуче значај очувања претпоставке да постојећи судија испуњава критеријуме, јер би се иначе појавила могућност да постојећи судија који је стручан, а који није учинио ништа неприкладно буде разрешен или неизабран просто због тога што постоји стручнији кандидат – то није у складу са принципом независности судства.“ – параграф 57 (болдирања су оригинална).

Из тих разлога поступак који је претходио оспореној одлуци за подносиоца није био поступак избора на судијску функцију, на којој се он већ налазио, у складу са чланом 100 став 4 Закона о судијама, већ поступак утврђивања разлога за престанак судијске функције, па се и сви пропусти у том поступку у односу на подносиоца појављују као пропусти у поступку престанка судијске функције.

Жалба се изјављује због:

1. битне повреде одредаба поступка
2. погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања
3. погрешне примене материјалног права
4. повреде уставних права и права гарантованих Европском конвенцијом.

Образложење

1. Високи савет судства је објавио оглас за избор судија у судовима опште и посебне надлежности у Републици Србији у „Службеном гласнику РС“, број 52/09 од 15.07.2009. године.

2. Подносилац жалбе (у даљем тексту: подносилац) је благовремено поднела/о пријаву за _____ (навести судове за које је поднета пријава).

3. У тренутку подношења пријаве подносилац је била/био судија на сталној судијској функцији у _____ (навести назив суда), у _____ (навести врсту послова, односно назив одељења у коме је подносилац обављала/о судијску функцију).

4. Подносилац је судија бирана по ранијим прописима, пошто је за судију први пут изабрана 28. децембра 1988. године и од тада је непрестано вршила сталну судијску функцију. (судијска функција јој је постала стална након реизбора спроведеног у складу са чланом 8 Уставног закона за спровођење Устава РС („Службени гласник РС“ 1/90, 18/91, 41/91, 59/91, 63/91, 9/92, 50/92, 70/92, 77/92 и 20/93. важи за оне биране пре 1992. године)

5. Подносилац је испуњавао све услове да буде биран за судију, односно није било услова да му престане судијска функција, пошто је одредбом члана 13. Одлуке о критеријумима и мерилима прописано да се претпоставља да је судија који је биран по ранијим прописима и који у време избора врши судијску дужност, а пријавио се за избор у суд исте врсте, односно истог степена, испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке. Будући да је подносилац конкурисао, осим за судију _____

(навести судове вишег степена у које је/ако је подносилац конкурисао) истовремено и за судију _____

који је/су суд/судови, односно одељење суда, исте врсте, односно истог степена, у коме је до тада био/била судија, сматра се да подносилац испуњава критеријуме и мерила из наведене Одлуке.

6. У случају укидања суда или претежног дела његове надлежности, судији не престаје функција гашењем суда у коме је обављао судијску функцију, у складу са чланом 150 Устава. У том случају судија наставља да обавља функцију у суду истог или приближног степена, односно у суду који је преузео надлежност за области у којима је судија до тада обављао судијску функцију, без обзира какав је назив тог суда. Зато је уставна дужност ВСС, у складу са наведеном уставном одредбом, да изврши премештај судија из судова који се укидају или губе претежни део своје надлежности, у новоосноване или судове који су преузели њихову надлежност. Како је подносилац обављала судијску функцију у другогступеном одељењу Округног суда, требало ју је преместити (изабрати) у Апелациони суд.

7. Међутим, подносилац није (ре)изабран/а, јер у Одлуци о избору судија на сталну функцију у судовима опште и посебне надлежности („Службени гласник РС“, број 106/09 од 17.12.2009. године), која не садржи образложење, супротно члану 50 став 5, у вези са чланом 107 Закона о судијама, није наведено њено/његово име.

8. Да јој/му је престала судијска дужност, односно да је фактички разрешен/а, подносилац је обавештен/а побијаном одлуком од 25. децембра 2009. године која, осим констатације о престанку судијске дужности са 31. децембром 2009. године и списка од 837 имена досадашњих судија на 15 страна, садржи само паушално образложење, на страни и по, истоветно за све досадашње нереизабране судије, са констатацијом да је лицима са наведеног списка престала судијска дужност пошто нису испунили услове за избор у суд за који су поднели пријаву, предвиђене у члану 45 Закона о судијама и чл. 1, 13 и 14 Одлуке о критеријумима и мерилима.

9. Како ВСС није изабрао подносиоца за судију у судове у које је конкурисао, а у којима је остало још упражњених судијских места, то је очигледно да је нашао да је постојала сумња да испуњава критеријуме и мерила за избор судија и да је та сумња доказана.

БИТНЕ ПОВРЕДЕ ПОСТУПКА

10. Поступак који јој је претходио и одлуку о оспореној одлуци је донео орган који није ни конституисан нити је одлучивао у саставу прописаном Уставом и Законом о Високом савету судства. У поступку је начињено толико битних повреда да правно нити је дозвољено, нити је могуће занемарити их покушајем

испитивањем правилности и потпуности чињеничног стања и правилности примене материјалног права у сваком појединачном случају, па и у случају подносиоца.

11. ВСС се конституисао 06.04.2009. године у непотпуном саставу, без три члана: адвоката, професора правног факултета и једног судије. Орган чије постојање предвиђа устав може се конституисати у непотпуном саставу само ако је таква могућност прописана законом, на несумњив и јасан, изричит начин (на пример, Уставним законом за спровођење Устава је предвиђена могућност конституисања Уставног суда у непотпуном саставу). Уставни закон и Закон о ВСС не садрже одредбу која би омогућавала конституисање ВСС у непотпуном саставу. Ови прописи такође не упућују на неке друге одредбе које би се аналогно могле применити, нити уопште регулишу поступање у ситуацији која би могла да настане неизбором неког члана. Штавише, одредба члана 17. став 1. Закона о ВСС прописује да Савет доноси одлуке већином гласова свих чланова.

12. Овако противуствано и незаконито поступање није отклоњено избором преосталог судије почетком маја 2009. године, нити избором адвоката крајем октобра 2009. године, када је процес реизбора био већ при крају, а сви општи правни акти ВСС који утичу на статус судства и судија већ били донети: Пословник ВСС и Одлука о потребном броју судија (објављени у „Службеном гласнику РС“, број 43/09 од 05.06.2009. године), као и Одлука о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова (објављена у „Службеном гласнику РС“, број 49/09 од 03.07.2009. године). Представник из реда професора правног факултета није још увек изабран, па је цела једна друштвена групација за коју је уставотворац сматрао нужном да буде представљена у ВСС, искључена из његовог рада приликом решавања о најзначајнијим питањима реформе судства, супротно одредби члана 153. Устава. Због тога није било ни услова да ВСС у таквом саставу ради и доноси одлуке, па ни Одлуку о избору судија од 16.12.2009. године, као ни оспорену Одлуку од 25. 12. 2009. године.

13. Најзад, ВСС је озбиљно довео у сумњу сопствену непристрасност, услед чињенице да је у спроведеном поступку избора судија за судове за које је конкурисао подносилац, одлучивао о кандидатима међу којима су су, између осталог, били и Владимир Месаровић, син Нате Месаровић, председнице Високог савета судства, Драгица Савељић – Николић, супруга Младена Николића, члана Високог савета судства, које је и изабрао на судијску функцију, те Миљана Стојковић, до 2008. године сарадница у адвокатској канцеларији Бошка Ристића, члана ВСС, Милорад Тешић адвокат из канцеларије Дејана Ћирића, члана ВСС, које је предложио за избор и који су и изабрани за судијску функцију, као и више лица који су у сродничким и пријатељским односима са адвокатима који раде у истој адвокатској канцеларији са члановима ВСС Бошком Ристићем и Дејаном Ћирићем (између осталих, Тонио Ранковић, Тања Ристић, Драгана Живадиновић). Јавности није предочено, мада је то тражено, да ли су се ови чланови ВСС изузели приликом одлучивања о наведеним лицима и да ли се о тим кандидатима гласало јавно (члана 31. став 2. Пословника ВСС), у присуству наведених чланова ВСС, или се гласало тајно. Такође, јавност није обавештена ни да ли су се чланови ВСС, због сукоба интереса и утиска пристрасности, изузимали из разматрања свих пријава и гласања о свим осталим кандидатима који су конкурисали за судове у које су изабрани њихови сродници и пријатељи.

Доказ: 1) Увид у Одлуку о избору судија у судове опште и посебне надлежности („Службени гласник Републике Србије“, број 106/09 од 17.12.2009. године);

2) увид у биографије наведених лица и осталу њихову документацију која се налази код ВСС

3) Захтев Друштва судија Србије Високом савету судства за доставу података од 30.12.2009. год.

4) Решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности од 9.

2. 2010. године којим је усвојена жалба Друштва судија Србије и наложено ВСС да поступи по захтеву Друштва судија Србије од 30.12.2009. године

14. ВСС је, одредбом члана 5. свог Пословника, одредио да су седнице ВСС затворене за јавност, а одредбом члана 12. тач. 4. и 5. да су чланови ВСС дужни да чувају тајност података које је ВСС одредио тајним или који су по закону службена тајна, као и да не откривају информације које се односе на доношење одлука ВСС. Дакле, осим Одлуке о избору судија и побијане Одлуке о престанку судијске функције, све друге одлуке и поступци ВСС су остали затворени за јавност. На овај начин, ВСС је поред опште, искључио и страначку јавност, чиме је у потпуности онемогућио подносиоца да учествује у поступку.

15. ВСС није подносиоца жалбе обавестио о постојању било какве сумње у његову стручност, достојност и оспособљеност, није му омогућио увид у доказе на основу којих је закључио о постојању сумње у то и доказе на основу којих је закључио да други кандидати испуњавају те услове, нити му је омогућио да се изјасни о чињеницама на основу којих је ВСС закључио о његовој стручности, достојности и оспособљености, као ни да достави доказе који подносиоцу иду у прилог. И на овај начин ВСС је онемогућио подносиоца да учествује и да расправља у поступку.

16. Имајући у виду да је у случају престанка судијске функције и Уставом (члан 148 став 2) и Законом о Уставном суду (члан 99 став 1) гарантован правни лек - жалба Уставном суду и да је одредбом члана 17. став 2. Закона о ВСС прописано да одлука ВСС против које је дозвољен правни лек мора бити образложена, морала је да буде образложена и оспорена одлука - јасним, конкретним и индивидуализованим подацима у односу на сваког судију коме је престала судијска функција, па и у односу на подносиоца.

17. Оспорена Одлука се, међутим, односи на 837 неизабраних судија за које се констатује да им је престала судијска дужност са 31.12.2009. године пошто кумулативно не испуњавају прописане критеријуме. Она се не односи на подносиоца, који се пријавио на оглас засебном, а не заједничком, пријавом. Одлука је чак и заведена под истим бројем предмета. У њој нису садржани конкретни разлози због којих подносилац није изабран за судију, већ се на уопштен начин описује поступак рада ВСС, при чему се избегава било какво навођење чињеница о подносиоцу и о разлозима због којих он није изабран/а. Закључак доносиоца да свих 837 судија чија су имена наведена кумулативно не испуњавају прописане критеријуме, није поткрепљен ниједним конкретним разлогом којим се он руководио приликом одлучивања.

18. Уосталом, персонални досије подносиоца, као и осталих кандидата, осим личног листа, пријаве и статистичких података о раду подносиоца, приказаних супротно одредби члана 40 став 2 Судског пословника о ефективном радном времену судије и Упутству ВСП, не садрже било какве друге податке. Посебно не садрже записнике о седницама ВСС на којима је одлучивано о подносиоцу, нити одлуку о рангирању подносиоца и осталих кандидата који су конкурисали за исти/исте суд/судове као и подносилац. Околност да у персоналним досијеима недостају овакви подаци делимично објашњава зашто разлози о тим битним чињеницама нису наведени у оспореној одлуци.

19. ВСС је донео Одлуку о избору судија на сталну функцију у судовима опште и посебне надлежности дана 16.12.2009. године, а оспорену Одлуку о престанку судијске дужности дана 25.12.2009. године. Стога није јасно да ли су пријаве судија којима је оспореном одлуком престала судијска дужност и њихов рад уопште били предмет разматрања приликом доношења одлуке о избору од 16.12.2009. године. Јер да јесу, оспорена одлука о престанку судијске дужности би морала да буде донета истог датума када и одлука о избору судија на сталну функцију.

20. Оспорена одлука не садржи поуку о правном леку. Шта више, праћена је јавним изјавама чланова ВСС да нереизабране судије немају право на правни лек против оспорене Одлуке, што је супротно одредбама члана 148 став 2 Устава и члана 99 став 1 Закона о Уставном суду.

21. Иначе, ВСС није поступио по захтеву подносиоца да му достави потребне податке, супротно Закону о слободном приступу информацијама од јавног значаја. Упркос јавним обавештењима да заинтересоване судије могу да изврше увид у своја досијеа, ВСС није обезбедио услове да се тај увид заиста и оствари у року за изјављивање ове жалбу. Уместо тога, нереизабране судије, па и подносилац, били су изложени безуспешним покушајима да сатима и данима покушавају да добију телефоном службу ВСС, у којој се или нико није јављао или су телефонске линије биле непрекидно заузете. Чак ни они који су се због тога одлучили да лично дођу у Београд из својих места широм Србије, па и подносилац, нису стигли даље од портирнице зграде у Немањиној 22 – 26. И тиме је ВСС онемогућио подносиоца да учествује и расправља у поступку и да изјави ефективни правни лек против побијане одлуке.

22. Дакле, одлука не садржи разлоге о битним чињеницама, посебно оне о постојању и доказаности сумње да подносилац не испуњава прописане критеријуме, подносиоцу није омогућено да изврши увид у доказе на којима је ВСС засновао своју одлуку, нити је јасно на којим је доказима ВСС засновао своје одлуке за више хиљада кандидата, па и за подносиоца. И оно мало разлога који су наведени, оскудни су, нејасни, противречни и неиндивидуализовани. Зато одлука има недостатке због којих се не може испитати њена правилност и законитост.

ПОГРЕШНО И НЕПОТПУНО УТВРЂЕНО ЧИЊЕНИЧНО СТАЊЕ

23. Поново указујући на констатацију из параграфа 10 ове жалбе да бројне битне повреде поступка онемогућавају даље испитивање ове одлуке, подносилац указује на следеће недостатке Одлуке о критеријумима и мерилима који, сами по себи, учвршћују закључак да чињенично стање никако није могло да буде утврђено ни правилно ни у потпуности. Пре свега, мора се имати у виду да је Одлуком о броју судија у судовима („Службени гласник Републике Србије“, број 43/2009 од 05.06.2009. године) ВСС смањено број судија са преко 2400 на 1838, дакле за око 600, односно за 1/4. Не сме изгубити из вида да о овој чињеници од огромног значаја Венецијанска комисија није била обавештена, иако је управо у то време анализирао Нацрт критеријума и мерила за избор судија и председника судова у Србији, и о томе усвојила Мишљење број 528/09 од 12-13. јуна 2009. године. Са тим у вези, Одлука о критеријумима и мерилима не садржи решење за ситуацију која је по свој прилици настала, да већи број постојећих судија (од утврђеног броја од 1838) задовољава све критеријуме и мерила за (ре)избор. Такође, Одлука о критеријумима и мерилима, супротно мишљењу Венецијанске комисије, не дефинише **какову тежину треба приписати различитим елементима за вредновање судија**, односно **вредносну скалу којом би се обухватили различити критеријуми**, не чини мерљивим и поузданим поједине критеријуме, посебно достојност (овај критеријум би требало применити само тамо где су доказане конкретне чињенице и где је судија на које се односи прошло кроз дисциплински поступак који није обустављен – параграф 39 Мишљења 528/2009 Венецијанске комисије), нити садржи методе оцењивања и поређења кандидата са сталном судијском функцијом међусобно и са осталим кандидатима који конкуришу за виши суд или по први пут конкуришу на ову функцију.

24. Уосталом, садржина персоналних досијеа, изјава председнице ВСС од 15.1.2010. године у емисији Јавног сервиса „Шта радите бре“ да судије нису рангиране, констатације у више дописа ВСС нереизабраним судијама, као и записник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 164-02-1/2010-06 од 10.2.2010. године поткрепљују закључак да рангирање кандидата из реда судија ни није вршено, нити да су утврђене просечне статистичке вредности резултата рада (за судове у којима су кандидати обављали судијску функцију, или за све судове исте врсте и степена у Србији), које би били оријентир за поређење резултата рада судија и доношење закључака о евентуалној сумњи да неки од судија не испуњава прописане критеријуме, као и за њихово градирање приликом одлучивања о томе да ли ће некоме од њих, и коме, престати судијска функција. Коначно, чињеница је да су у персоналним досијеима оних малобројних судија којима је омогућено да изврше увид у њих, па је за претпоставити да је такав случај и код подносиоца, садржани статистички подаци о резултатима рада тих судија који се битно разликују од оних које су судије званично добијале у својим судовима.

25. Одлука о критеријумима и мерилима садржи претпоставку да судија биран по ранијим прописима испуњава критеријуме и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности (члан 13. став 2. Одлуке). Ова претпоставка је оборива само уколико постоје разлози за сумњу да кандидат није показао да је стручан, оспособљен или достојан. Ставови 3, 4, 5 и 6 члана 13 Одлуке о критеријумима и мерилима прописују када се сматра да кандидат није испољио довољан ниво стручности, оспособљености или достојности, што представља разлоге за сумњу у његову стручност, оспособљеност и достојност. Тако се сматра да кандидат није испољио довољан ниво стручности ако је у последње три године имао укинута одлука знатно изнад просека суда у коме врши судијску дужност, а да није испољио довољан ниво оспособљености ако у последње 3 године није завршио број предмета који је одређен Мерилима за оцену минимума успешности вршења судијске дужности која ће се привремено примењивати до дана почетка примене одредаба чланова 21 – 28 Закона о уређењу судова („Службени гласник РС“ број 80/05 од 20.9.2005. године, у даљем тексту: Мерила) или ако се застаривање кривичног поступка може приписати очигледном пропусту кандидата. Разлози за сумњу у достојност постоје ако је у поступку пред Великим персоналним већем утврђено да судија обавља друге послове и службе који су неспојиви са судијском дужношћу. Дакле, уколико је кандидат испољио довољан ниво стручности, оспособљености и достојности, у смислу члана 13 наведене Одлуке, јасно је да не постоји сумња да испуњава критеријуме и мерила, па нема места даљем спровођењу поступка у смислу члана 14 исте Одлуке.

26. Мерилима, на чију примену упућује Одлука о критеријумима и мерилима, оцена стручности рада (члан 3) врши се на основу броја решених предмета у месецу у основним материјама, према коефицијенту ажурности. Резултати рада судије се, наравно, рачунају према ефективном радном времену судије, односно времену у коме је судија заиста радио у току извештајног периода (без боловања, одсуства и сл.) сагласно члану 40 став 2 Судског пословника („Службени гласник РС“ број 65/03) важећег у време вршења судијске функције (2006-2008) и доношења Одлуке о избору, односно престанку судијске дужности. Основни критеријум за оцену квалитета рада судија је проценат укинутих, потврђених и преиначених одлука у односу на број размотрених одлука у вишем суду (члан 12). У другостепеном, односно окружном суду, судија има задовољавајући квалитет (члан 13) ако број укинутих одлука не прелази 20% за окружни суд у другостепеној грађанској материји. Истовремено, број решених предмета по судији треба да обезбеди тромесечни коефицијенат ажурности предмета у раду по судији у другостепеном грађанском одељењу или да судија реши најмање 20 парничних предмета месечно (члан 7).

27. Коефицијенат ажурности (количник нерешених предмета у посматраном периоду и просечног броја примљених предмета у истом периоду) и минимални број предмета који се очекује да га судија реши месечно – „норма“, примењују се алтернативно, дакле, имају подједнак значај приликом оцене стручности, односно оспособљености, судије. Разлог за алтернативну примену ових мерила је тај што на коефицијенат ажурности утичу околности које не зависе од рада судије¹ и што судија одговара само за свој рад, а не и за број предмета који стиже у суд, па је испуњеност норме, чак шта више, реалнији показатељ рада судије. Подносилац подсећа да је у периоду 2002 - 2008 укупан број предмета у Србији повећан са око 1.552.000 на око 2.396.000, односно за око 54%, а да се број судија није повећао, већ напротив смањило.

28. Резултати рада подносиоца не изазивају било какву сумњу која би била основ за обарање претпоставке да она/он испуњава критеријуме и мерила из наведене одлуке. Напротив. У погледу оспособљености - броја решених предмета, месечна „норма“ рачуната је, не према Мерилима за оцену минимума успешности, већ према оријентационим мерилима за оцену потребног броја судија („Службени гласник РС“ бр. 47 1998 и „Службени гласник РС“ број 61 од 18.7. 2006. године), па је тако месечна „норма“ била 35, односно 30 предмета (зависно од године) у другостепеној грађанској материји. И поред тога, подносилац је завршавала 172,30% од такве месечне норме у 2006. години, 155,45% у 2007. години и 163,29% у 2008. години. У погледу стручности, подносилац је имала 0% укинутих одлука у 2006. години, 10%, односно 1 укинуту одлуку у 2007. години и 0% укинутих у 2008. години. У посматраном трогодишњем периоду 2006 – 2008. година, само је још троје судија имало исти резултат који је, иначе, најбољи резултат у другостепеном грађанском одељењу Окружног суда у Београду, у коме је радило 40 судија. У погледу достојности подносиоца, никада није био изнет ниједан разлог, а камо ли покренут поступак пред Великим персоналним већем. Подносилац указује да су његови квалитети високо вредновани и тиме што је добила од ОЕБСа награду за Личност године 2007. у области владавине права.

29. Шта више, одредбом члана 17 Мерила, на чију примену упућује Одлука о утврђивању критеријума и мерила, одређено је да се сматра да судија успешно врши судијску дужност ако оствари коефицијент ажурности за 1/3 мањи, односно ако реши за 1/3 више предмета од минимума утврђеног члановима 3 - 14 ових Мерила или писаним рефератима обрађује спорна правна питања судске праксе о којима се расправља на седницама судија и стручним скуповима судија. Сматра се да судија нарочито успешно врши судијску дужност ако оствари коефицијент ажурности за 1/2 мањи, односно ако реши за 1/2 више предмета од минимума утврђеног члановима 3-14 ових Мерила. Дакле, подносилац је нарочито успешно

¹ Тако се коефицијент ажурности разликује код судија које имају исти број нерешених предмета (исти заостатак) и исти број решених предмета, зависно од броја предмета које приме у посматраном периоду јер је прилив предмета различит у различитим судовима, чак и ако су ти судови исте врсте и надлежности (рецимо, ако раде у Другом или Петом општинском суду у Београду). У тим условима, ако примају већи број предмета коефицијенат ажурности им је мањи (радни резултати се чине бољим) него ако примају мањи број предмета, Тако, код судија који раде у истој материји, који имају по 100 нерешених предмета и решавају исти број предмета, коефицијент ажурности код онога који ради у суду у коме је просечан месечни прилив на пример 20, коефицијент ажурности ће бити 5 а код онога код кога је просечан месечни прилив, на пример 25, коефицијент ажурности ће бити 4. Проблем може да се јави и због „упросечавања“ месечног броја решених предмета код судија са дужим одсуствима (боловањима и слично), јер они могу решавати много већи број предмета када су ефективно на послу, али када се тај број предмета упросече на годишњем нивоу, њихов коефицијент ажурности је већи, па се стиче погрешан закључак о лошијим резултатима њиховог рада. Проблем се наравно јавља и у судовима у којима нема специјализације по материјама, у којима дакле цц судије раде предмете из свих материја.

вршила судијску дужност. У погледу осталих активности и стручних радова, подносилац упућује на своју пријаву на конкурс и биографију уз њу достављену који су код Високог савета судства.

Доказ: Увид у извештаје о раду (које приложити).

30. У погледу застаревања _____ (ПОПУЊАВАЈУ КРИВИЧАРИ).

31. У оспореној Одлуци се наводи да је ВСС ценио достојност судија на основу сазнања о понашању судија до којих је дошао путем прибављања извештаја од надлежних јавних тужилаштава за судије против којих је покренут кривични поступак или на основу података који су прибављени од Надзорног одбора и Великог персоналног већа Врховног суда Србије и да је цењена и основаност притужби странака на рад судија које су упућене председницима судова, председнику Врховног суда Србије, Министарству правде, Одбору за правосуђе и управу Народне скупштине и Високом савету судства. Међутим, из саме Одлуке се не види од кога су, који и када такви подаци прибављени, шта је конкретно утврђено у вези са достојношћу подносиоца, нити постоји траг о томе на основу чега и како се ценила основаност наводних притужби.

32. Осим наведеног, за оцену стручности и оспособљености подносиоца нису узете у обзир чињенице да _____

_____ (објављени стручни и научни радови, научно-истраживачка делатност, рад са правницима и сарадницима, статус председника одељења, поступање у специфичним предметима, у радним групама итд). Радне групе, вредновање рада, реферати, остале активности у вези са послом.

33. Чланом 49. став 1. Закона о судијама је прописана обавеза Високог савета судства да прибави податке и мишљења о стручности, оспособљености и достојности кандидата. Ставом 2. истог члана је прописано да се за кандидате који долазе из судова обавезно прибавља мишљење седнице судија суда из којег кандидат потиче, као и мишљење седнице свих судија непосредно вишег суда. Истом одредбом је изричито прописано да кандидат има право увида у прибављена мишљења пре избора. Међутим, ВСС није прибавио мишљење о стручности, оспособљености и достојности ни за једног кандидата из реда судија изабраних по претходно важећим прописима, па ни за подносиоца.

Доказ: Увид у досије подносиоца, који затражити службеним путем од Високог савета судства

34. Пошто је подносилац то већ истакао/ла у свом обраћању ВСС по основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја, добио/ла је изјашњење да је **/Оним нереизабраним судијама које су то навеле, ВСС је званично одговорио да је/** ВСС на седници од 01.09.2009. године донео закључак да се не тражи мишљење колегијума за кандидате који у време избора врше судијску функцију, са образложењем да се одредба члана 49. Закона о судијама примењује тек од 01.01.2010. године и да због тога није ни тражено мишљење колегијума. Међутим, овакав закључак ВСС је у директној супротности са одредбом члана 107. став 2 Закона о судијама којом је прописано да се одредбе чланова 43 – 54, па дакле и члана 49, примењују почев од дана конституисања ВСС, односно од 6. априла 2009. године. Из дописа ВСС јасно произилази да или је Савет конституисан 1.1.2010. године, у ком случају је потпуно нејасно који мистериозни орган или тело је спровело поступак реизбора судија, или ВСС, који је између осталог оцењивао стручност кандидата – судија, није био упознат са законом који је примењивао.

Доказ: Дописи Високог савета судства број: број 7-00-00101/2009-01 и број 7-00-00102/2009-01 од 19.1.2010. године и 7-00-0069/2010-01 од 28.1.2010. године (КО ЈЕ ДОБИО/ МОЖЕ СЕ КОРИСТИТИ И ТУЋИ).

35. Насупрот свему изложеном, Одлука не садржи ни једну од потребних и горе наведених чињеница, што указује на закључак да оне ни нису утврђиване. Због тога је основан закључак да чињенично стање није могло бити, нити је било, утврђено у потпуности и на правилан начин ни у односу на подносиоца. И да нема битних повреда поступка које оспорену одлуку чине неподобном за испитивање, а има их, те се она мора поништити, овакво стање ствари би онемогућавало Уставни суд да се сам бави чињеницама у сваком конкретном случају, па и у случају подносиоца. У поступку по жалби Уставни суд може испитивати само чињенично стање које је ВСС у својим записницима и поступку који је претходно доношењу одлуке утврдио у погледу подносиоца. Дакле, није могуће утврђивати било какве чињенице које нису биле предмет разматрања пре доношења побијане одлуке због тога што се Уставни суд у овом поступку бави искључиво законитошћу саме одлуке а не и другим питањима. Ово стога што би иначе Уставни суд поступао као првостепени орган. Шта више, у том случају би Уставни суд онда требало и да претходно ут-

врди сва правила на која је указано у параграфу 23 ове жалбе, јер то није учинио ВСС, по којима би требало да поступа сваки судија известилац Уставног суда, односно сваки одбор Уставног суда. Тако би Уставни суд „употпуњавао“ критеријуме и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности сваког жалиоца, па и подносиоца, Уставни суд би спроводио поступак оцене испуњености тих критеријума, претходно утврђујући потребне чињенице и Уставни суд би доносио одлуку о престанку судијске функције, односно одлуку о реизбору подносиоца. Уставни суд би дакле био и првостепени и другостепени орган чиме би онда он направио низ повреда права подносиоца. Тиме би Уставни суд на недозвољен и недозвољив начин „преузео“ уставну надлежност другог државног органа и постао „пара“ Високи савет судства.

ПОВРЕДА МАТЕРИЈАЛНОГ ПРАВА

36. Пошто су учињене битне повреде поступка напред наведене и пошто је чињенично стање непотпуно и нетачно утврђено, сасвим је јасно да материјално право (одредбе Закона о судијама) није ни могло бити правилно примењено, те је самим тим незаконита Одлука о престанку судијске дужности подносиоца жалбе, као једног од нереизабраних судија.

37. Чланом 100. став 4. Закона о судијама је прописано да се за судије које се налазе на судијској функцији и које су изабране по раније важећим прописима, првим избором сматра избор на дужност судије у складу са раније важећим законима. Судије који су изабране по ранијим прописима настављају функцију у судовима за које су изабране до 01.01.2010. године, као дана ступања на функцију судија изабраних у складу са новим Законом о судијама (члан 99. став 1. и чланом 103. став 3. Закона о судијама). Судијама које нису изабране у складу са новим Законом о судијама дужност престаје 01.01.2010. године, као даном ступања на функцију судија изабраних у складу са тим законом (члан 101. став 1. и чланом 100. став 3. Закона о судијама). Подносиоцу је на основу оспорене одлуке престала судијска дужност. Престанком судијске функције проузрокован је и основ за престанак права по основу рада и радног односа, у смислу одредаба члана 46. Закона о судијама („Службени гласник РС“, бр. 63/01, 42/02, 1/03, 27/03, 29/04, 35/04, 44/04, 61/05, 101/05 и 46/06) и члана 50. Закона о судовима („Службени гласник РС“, бр. 46/91, 60/91, 18/92 и 71/91), који су на основу члана 105. новог Закона о судијама били на снази у време доношења Одлуке закључно са 31.12.2009. године, као и члана 11. важећег Закона о судијама, који се примењује од 01.01.2010. године на основу члана 107. став 1. истог Закона.

ПОВРЕДА ПРАВА ГАРАНТОВАНИХ УСТАВОМ И ЕВРОПСКОМ КОНВЕНЦИЈОМ

38. Сталност судијске функције је основно начело владавине права. Уколико судије не би имале сигурност која произлази из сталности судијске функције, судије не би биле независне, а уколико нису независне тада је грађанима угрожено основно људско право, гарантовано и чланом 6 Европске конвенције, да им се суди, да се бране или да воде грађански поступак пред независним и непристрасним судијом. Иако је Уставом прокламована сталност судијске функције, с обзиром на спроведени поступак (ре)избора, данас у Србији нема ниједног нереизабраног, али ни (ре)изабраног судије који заиста верује да му је судијска функција стална. А таква увереност не чини судију независним и непристрасним. Напротив. Стога је и сваком грађанину угрожено право на правично суђење. И стога постоји и значајна вероватноћа да ће грађанима то право и бити повређено када суд буде одлучивао о његовим правима.

39. Стална судијска функција не може се прекидати после промене Устава, а поновни избор правдати аналогијом са изборима за органе законодавне и извршне власти, односно са потребом за провером изборне воље грађана, из које законодавна и извршна власт црпе свој легитимитет. Ово стога што носиоцима ове две гране власти, за разлику од судија, Устав не гарантује сталност функције и што се те власти конституишу по политичким мерилима, без посебних захтева да њени представници имају одређена својства, осим истоветности политичких уверења са грађанима, док се судска власт заснива на строгим професионалним критеријумима, првенствено на стручности, које су власна да процењују само законом

одређена стручна тела, на основу законом прописаних разлога, у законом прописаним поступцима, за сваког судију појединачно, а не ни грађани, ни њихови политички представници, пошто они за то немају стручна знања. Судије у Републици Србији немају положај државних службеника, што је изричито и прописано одредбом члана 2 Закона о државним службеницима („Службени гласник РС“ бр. 79/2005, 81/2005, 83/2005, 64/2007, 67/2007 и 116/2008). Судијска функција није политичка функција, нити је административна функција која се обавља ради заштите интереса државе и о којој надлежно тело одлучује на основу политичке воље или на основу сопствене дискреције. Управо због положаја судија у нашем правном систему, Устав, Закон о судијама и Закон о ВСС прописују правила о избору на судијску функцију и о престанку судијске функције, о телу које треба да одлучује у поступку који је уређен Уставом и законом, на основу унапред утврђених мерила и критеријума, уз поштовање члана 32 став 1 Устава и члана 6 Европске конвенције, у односу на сваког кандидата.

40. Решењем од 9. јула 2009. године Уставни суд није прихватио иницијативу Друштва судија за оцену уставности прекида сталности судијске функције и тиме није мериторно одлучио о овом питању. Ово стога што је суштина одлуке садржана у њеној изреци, а не у њеним разлозима. Иако су у међувремену поднети и предлози три овлашћена предлагача (Окружни судови у Шапцу, Прокупљу и Лесковцу) о том, али и о питању уставности члана 7 Уставног закона, које није било предмет иницијативе Друштва судија Србије, па ни било какве оцене Уставног суда, Уставни суд о тим предлозима ћути и не поступа по њима, супротно одредби члана 50 став 1 у вези са чланом 29 став 1 тачка 1 Закона о Уставном суду. А питање уставности прекида сталности судијске функције, односно питање реизбора, је претходно питање за читав поступак реизбора, па и за одлучивање о подносиоцевој жалби, Тиме је Уставни суд на себе јасно преузео одговорност за све далекосежне последице које ће реизбор судија у Србији преоузроковати. И то и овај и сваки следећи реизбор, пошто је таквим поступањем Уставни суд „оправдао“ реизбор приликом сваке промене Устава, па и другачије организације државних органа. Али, када је већ прекинута сталност судијске функције, и када Уставни суд и даље не врши своју Уставну дужност да поступи по захтеву овлашћеног предлагача и мериторно реши о предлогу, поступак (ре)избора требало је спровести на начин да се поштују остале законске одредбе и међународни стандарди и препоруке, а посебно Мишљења Венецијанске комисије, која су три пута давана разним поводима (405/2006, 464/2007, 528/2009), као и стандарди исказани кроз праксу Европског суда за људска права, посебно у случају Олујић против Хрватске од 05.02.2009. године.

41. Одредбом члана 153. став 1. Устава ВСС је дефинисан као независан и самосталан орган који обезбеђује и гарантује независност и самосталност судова и судија. Овај орган није установљен као орган судске власти, која припада судовима, већ као орган судске управе. Имајући у виду да је основан Уставом, а ближе регулисан законом, те да доноси обавезујуће одлуке у поступку који има карактер судско-управно-организационог поступка, ВСС је тело које нужно треба да испуни услов „независног и непристрасног трибунала основаног законом“. У том смислу је опредељена и пракса Европског суда за људска права: *Benthel v. Netherlands /1985*; *Van de Hurk v. Netherlands/1994*; *Campbell and Fell v. UK/1984*; *Demicoli v. Malta, Olujić v. Hrvatska*.

42. За оцену да ли је ВСС, као трибунал, испунио услове који се тичу независности, од одлучног је значаја начин избора чланова, слобода од спољњег приступа и утицаја на његов рад и начин рада као појавни облик независности. У конкретном случају, ВСС није испунио ни један од тих услова.

43. Чланови „првог састава ВСС“ нису бирани на начин како је прописано одредбама чл. 20 - 38. Закона о Високом савету судства, већ по посебном поступку који је за ову прилику прописан одредбама чл. 50 - 57. истог Закона, чиме је омогућен утицај политичке власти на избор чланова. Наведеним законским одредбама је „прескочен“ редован поступак избора судија за кандидате – чланове ВСС и онемогућено изражавање аутентичне воље судија, супротно европским вредностима на којима почива Држава Србија (члан 1. Устава).

44. Овлашћеном предлагачу кандидата за изборне чланове ВСС из реда судија – Високом савету правосуђа (у даљем тексту: ВСП) дато је дискреционо право да предложи било ког судију за кандидата. Поред тога, ВСП није био у пуном саставу када је предлагао кандидате за изборне чланове ВСС јер је недостајао један изборни члан. Најзад, супротно европским стандардима, чланови ВСП били су активни политичар – министар правде (као представник извршне власти), као и лица која нису представници судства: републички тужилац (чији статус суштински зависи од извршне власти) и представник адвокатуре.

45. Из наведеног произлази да судије - изборни чланови ВСС (пошто нису предложени од стране својих колега, нити на начин којим се обезбеђује најшира заступљеност судства), нису легитимни представници судства у смислу међународних стандарда: Препорука бр. Р (94)12 Комитета министара Савета Европе државама чланицама о независности, ефикасности и улози судија (начело 1ц); Мишљење бр. 1 Консултативног већа европских судија (параграф 45); Мишљење бр. 10 Консултативног већа европских судија (параграфи 8 - 10, 13, 18, 21, 23, 25 - 32); Европска повеља о закону за судије (параграф 1.3). Поред тога, члан ВСС из реда адвоката није предложен на начин којим се обезбеђује најшира представљеност адвокатуре, прописан одредбом члана 36. Закона о ВСС, будући да га није предложила Скупштина, већ Управни одбор Адвокатске коморе Србије.

46. Иако свестан/свесна да су наведене околности из параграфа 38 - 45 у вези са оценом уставности закона, подносилац сматра да је важно указати и на њих. Такође, подносилац подсећа да је, поводом иницијативе Друштва судија, на седници одржаној дана 4. јуна 2009. године, решењем Уз-44/2009, Уставни суд покренуо поступак за оцену уставности одредбе члана 56 Закона о ВСС (која уређује статус изборних чланова ВСС из реда судија по престанку мандата, одређујући њихово „прекоредно напредовање“ у више судове) и њихове сагласности са потврђеним међународним уговором. Ово стога што је оценио да се основано поставља питање сагласности одредбе овог члана са Уставом утврђеним принципом једнакости грађана и забране дискриминације из члана 21 Устава, зајемченим правом на учешће у управљању јавним пословима и правом на рад из чланова 53 и 60 Устава, те са уставним одредбама о надлежности и положају Високог савета судства из чланова 147 став 4, 153 став 1 и 154 Устава, као и са начелом забране дискриминације из члана 14 Европске конвенције и чланом 1 Протокола 12 уз Европску конвенцију. Иако је на јавној седници одржаној 16.07.2009. године судија известилац предложио да се ова одредба прогласи неуставном, одлука Уставног суда није донета ни тог дана, нити до данас.

47. У погледу поступка и начина рада, ВСС чак није остварио ни утисак независности. Начин рада у коме су примењени тајни и унапред непрописани дискриминаторски критеријуми о адвокатској професији супружника подносиоца, резултати рада подносиоца без напомене о боловањима или о породилским одсуствима, као сметњи за (ре)избор и разлозима за престанак судијске функције подносиоца и изјаве појединих представника ВСС како пре, тако и након спроведеног избора, стварају и одржавају основану сумњу у независност и непристрасност ВСС. Између осталих, реч је о изјавама председнице ВСС Нате Месаровић, да ће бити «изненађења» приликом избора судија; Бошка Ристића да је као председник Одбора за правосуђе презентовао акта и сазнања до којих је дошао у вршењу те функције, а не у функцији члана ВСС и да је узимана у обзир и околност да ли су супружници судија које су конкурисале адвокати; министарке правде Снежане Маловић да су приликом избора коришћени подаци Безбедносно-информативне агенције и Министарства унутрашњих послова. За закључак да подаци БИА и МУП нису коришћени у поступку реизбора свих судија, па и подносиоца, нису доказ костатације повереника за информације да у документацији о раду Савета не постоји ниједан доказ који би потврдио сумње Друштва судија Србије да су у раду ВСС, противно Уставу и закону, обрађивани подаци о личности добијени од БИА, као и заштитника грађана да „БИА није, зарад поступка разрешења и избора судија, ни самоиницијативно нити по захтеву других органа, предузимала мере или вршила друге послове из своје надлежности, а посебно вршила послове безбедносне провере, нити је достављала податке, мишљења или друге врсте аката о кандидатима за судијске функције у поступку њиховог разрешења/избора“. Посебно стога што и заштитник грађана изричито тврди да „он никада никоме није изјавио да у поступку избора судија нису коришћени подаци БИА“.

Доказ: 1) изјава Нате Месаровић у дневним новинама „Блиц“ од 6.12. 2009. године

2) изјава Снежане Маловић од 30.12.2009. године у „Блицу“ и у вестима Б92

[http://www.b92.net/info/vesti/indeix.php?yuuu=2009&mm=12&dd=30\\$nav_category=11&nav_id=401293](http://www.b92.net/info/vesti/indeix.php?yuuu=2009&mm=12&dd=30$nav_category=11&nav_id=401293)

3) изјаве Бошка Ристића на Б92 у емисији „Утисак недеље“ од 27.12.2009. године

4) записник повереника за информације број 164-02-01/2010-06 од 10. фебруара 2010. године о извршеном надзору у Високом савету судства

<http://www.poverenik.org.rs/index.php/sr/saopstenja/872-2010-02-16-11-23-10>

5) изјава заштитника грађана од 11. фебруара 2010. године листу „Данас“.

48. Конституисањем ВСС у непотпуном саставу и радом у таквом саставу, без јавности у расправљању и могућности било каквог учешћа подносиоца у поступку проглашеном за тајну, актима који су изазивали и јачали утисак о зависности и пристрасности ВСС, пропуштајући да донесе конкретне и образложене одлуке и о (ре)избору судија и престанку судијске функције, ВСС повредио је право на правично суђење из члана 36 Устава и члана 6 Европске конвенције. Ово стога што свако, па и подносилац, има право да независан, непристрасан и законом већ установљен суд – трибунал правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама, основаности сумње која је била разлог за покретање поступка, као и о оптужбама против њега.

49. Право на правично суђење подразумева и да се о нечијим правима и обавезама одлучи у разумном року. Неразуман рок је, како онај који је сувише дуг, тако и онај који је сувише кратак. Обрада пријава и процес (ре)избора су спроведени у неразумно кратком року, за нешто више од три месеца - од септембра до средине децембра 2009. године. Сама председница ВСС, на конференцији за штампу од 17.12.2009. године поводом објављивања имена (ре)изабраних судија, а и касније, навела је да је Савет за 400 радних сати савесно и темељно обрадио 5.020 пријава. То значи да је сваком кандидату, за процену његових способности и квалитета и наводно поређење са другима, ВСС посветио 5 минута. За разлику од неразумно кратког рока у коме је спровео поступак одлучивања о (ре)избору судија, па и подносиоца, ВСС у неразумно дугом року није доставио појединачну одлуку подносиоцу о томе да му је престала судијска функција, иако је таква одлука морала да буде донета најкасније са одлуком о (ре)избору. Такво поступање изазива и одржава основану сумњу да је Високи савет судства заиста одлучивао на основу објективних мерила и критеријума, у правичном поступку.

50. Имајући у виду да је у поступку који је спроведен пред Високим саветом судства решавано, између осталог, о праву подносиоца на учешће у управљању у јавним пословима (члан 53 Устава) и праву на рад (члан 60 Устава), ПОРОДИЉСКО БОЛОВАЊЕ НАЋИ ЗАКОН И КОНВЕНЦИЈЕ то је и због тога поступак у ком се о његовим правима решавало морао да буде спроведен у сагласности са одредбом члана 32 став 1 Устава и члана 6 Европске конвенције.

51. Право на рад, право на учешће у управљању јавним пословима, као и право на правично суђење спадају у корпус људских права зајемчених Уставом и општеприхваћеним правилима међународног права, потврђеним међународним уговорима и законима, па се непосредно примењују, у складу са чланом 18 став 1 Устава. Законом се може прописати начин остваривања ових права (члан 18 став 2 и 3 Устава) само ако је то Уставом изричито предвиђено или ако је то неопходно за остварење појединог права због његове природе, при чему закон ни у ком случају не сме да утиче на суштину зајемченог права, водећи рачуна да се одредбе о људским и мањинским правима тумаче у корист унапређења вредности демократског друштва, сагласно важећим међународним стандардима људских и мањинских права, као и пракси међународних институција које надзиру њихово спровођење (члан 18. Устава, члан 30. Универзалне декларације и члан 17. Европске конвенције, поред осталог наведеног).

52. Људска права зајемчена Уставом могу бити ограничена само законом, и то само ако ограничење допушта Устав, у сврхе ради којих га Устав допушта, у обиму неопходном да се уставна сврха ограничења задовољи у демократском друштву и без задирања у суштину зајемченог права, с тим што се се њихов достигнути ниво не може смањивати, сагласно члану 20 Устава, при чему су сви државни органи, а нарочито судови, дужни да воде рачуна о суштини права које се ограничава, важности сврхе ограничења, природи и обиму ограничења, односу ограничења са сврхом ограничења и о томе да ли постоји начин да се сврха ограничења постигне мањим ограничењем права.

53. ВСС је, међутим, начином свога рада, ограничио наведена људска права подносиоца, а посебно право на правично суђење, преко мере дозвољене одредбама чл. 20. и 32. став 3. Устава и члана 6. став 1. Европске конвенције (види: Олујић против Хрватске). Поступајући на изложени начин, Високи савет судства није испоштовао ни минимум стандарда који су неопходни за примену одредбе члана 32 Устава и члана 6 став 1 Европске конвенције.

54. Оваквим начином рада ВСС подносиоцу је повређено право на једнаку заштиту права и на правно средство из члана 36. и 148. став 2 Устава, члана 99. Закона о Уставном суду и члана 67. Закона о судијама којим се свакоме гарантује право на жалбу или друго правно средство против одлуке којом се одлучује

о његовом праву, обавези или на закону заснованом интересу, као и право на делотворан правни лек из члана 13. Европске конвенције.

55. Током 2009. године, а посебно током поступка (ре)избора, чланови по положају ВСС (председница Високог савета судства, министарка правде и председник Одбора за правосуђе Народне скупштине) јавно су изјављивали да поштене и професионалне судије немају разлога да се боје реизбора. Након спроведеног (ре)избора високи званичници (председник републике, премијер, вицепремијер, министарка правде и остали) већ уврежено понављају констатације да је спроведеним (ре)избором прекинут веза између организованог криминала и правосуђа. Овако изреченим тврдњама у јавности је створена представа да је подносилац, као један од неизабраних судија, непоштен и непрофесионалан, шта више, у вези са организованим криминалом, при чему му, одлуком која не садржи такво образложење, није дата могућност да такву оцену побија. Тиме је подносиоцу повређено и право на достојанство из члана 23. став 1. Устава, који јемчи да је људско достојанство неприкосновено, те да су сви дужни да га поштују и штите. Право на људско достојанство, у вези је и са правом на правично суђење, јер подразумева да учесник у поступку, па и подносилац, не буде објекат, већ субјекат поступка, да има право на активно учешће у поступку, као и на контрадикторни поступак у коме има право на изјашњавање и на располагању једнака средства правне борбе, нарочито ако су у поступак укључене државне институције. Поштовање људског достојанства је темељ демократске правне државе.

56. Високи савет судства није испоштовао ни право на заштиту података о личности из члана 42. Устава, којим се у ставу 1. јемчи заштита података о личности, ставом 3. забрањује употреба тих података изван сврхе за коју су прикупљени у складу са законом, а ставом 4. прописује да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности. ВСС је у поступку у коме је одлучивао о подносиоцем судијском статусу употребљавао податке о личности подносиоца, између осталог о његовом брачном статусу и занимању његовог супружника и, могуће, користио и податке БИА и МУП, који су се налазили у тужилачким списима и тамо били дати у друге сврхе, о чему је јавност обавештена изјавама у медијима министарке правде и члана ВСС Бошка Ристића. Међутим ВСС није обавестио подносиоца о испуњењу законских услова за прикупљање тих података у смислу члана 8. Закона о заштити података о личности („Службени гласник РС“, бр. 97/08 и 104/09) и о прикупљеним подацима, што је био дужан да учини на основу члана 15. Закона о заштити података о личности у вези са чланом 42. Устава. Осим тога ВСС није подносиоцу омогућио приступ документацији која је с тим у вези коришћена. На овај начин је подносиоцу повређено право на поштовање приватног и породичног живота из члана 8. Европске конвенције.

Доказ: 1. Захтев Високом савету судства од 30.12.2009. године

2. Допис Високог савета судства број: _____ од _____ 2010. године, достављен подносиоцу. (АКО ЈЕ ТРАЖЕНО)

57. У вези са наведеним стоји и повреда права на обавештеност из члана 51. став 2. Устава и слободе изражавања из члана 10. став 1. Европске конвенције, којим је зајемчено да свако има право на приступ подацима који су у поседу државних органа и организација којима су поверена јавна овлашћења. Упркос томе што је подносилац захтевао да му се омогући приступ тој документацији, и упркос налогу повереника за информације од јавног значаја и заштиту података личности из решења од 9.2.2010. године, Високи савет судства му то није омогућио.

Доказ: 1) Допис ВСС број: _____ од _____ 2010. године, достављен подносиоцу. (АКО ЈЕ ТРАЖЕНО)

2) Решење повереника за информације бр. О7-00-00112/2010-03 од 9.2.2010. године

ЗАХТЕВ УСТАВНОМ СУДУ:

УСВАЈА СЕ жалба подносиоца _____ и ПОНИШТАВА Одлука Високог савета судства број: 06-00-37/2009-01 од 25.12.2009. године у ставу један изреке, у делу којим је подносиоцу престала судијска дужност са 31.12.2009. године.

НАЛАЖЕ СЕ Високом савету судства да одлучи о пријави подносиоца _____ коју је поднео/ла по огласу за избор судија у судовима опште и посебне надлежности („Службени гласник Републике Србије“, број 52/09) за избор за судију у _____

(НАВЕСТИ СУДОВЕ У КОЈЕ ЈЕ ПОДНОСИЛАЦ КОНКУРИСАО), тако што ће:

- спровести поступак у складу са одредбом члана 16. став 2. у вези са чл. 1, 32. и 33.. Устава, законом и одредбом члана 6. Европске конвенције,
- уздржати од аката и радњи којима се повређује људско достојанство подносиоца, право на поштовање приватног и породичног живота,
- омогућити подносиоцу да се упозна и изјасни о околностима и доказима из којих произилази евентуална сумња у његову стручност, оспособљеност и достојност, у складу са Одлуком о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова („Службени гласник Републике Србије“, број 49/09 од 02.07.2009. године) и Судским пословником важећим у време објављивања конкурса,
- омогућити подносиоцу да се изјасни о околностима и доказима на основу којих је Високи савет судства решавао о пријавама за све судије које су изабране за _____ (НАВЕСТИ НАЗИВЕ СУДОВА ЗА КОЈЕ ЈЕ ПОДНОСИЛАЦ КОНКУРИСАО),
- одлуку донети у пуном саставу, у складу са Уставом и законом,
- доставити подносиоцу одлуку о његовој пријави на конкурс са конкретним разлозима због којих је таква одлука донета и упутством о правном леку.

НАЛАЖЕ СЕ Високом савету судства да подносиоцу _____ омогући остваривање свих права по основу рада до окончања поступка из става 2. овог захтева.

Пошто би извршење Одлуке Високог савета судства: број 06-00-37/2009-01 од 25.12.2009. године проузроковало ненадокнадиву штету подносиоцу и пошто одлагање извршења није супротно јавном интересу, подносилац на основу члана 86. став 2. Закона о Уставном суду

п р е д л а ж е

да Уставни суд ОДЛОЖИ извршење Одлуке Високог савета судства број: 06-00-37/2009-01 од 25.12.2009. године у делу којим је подносиоцу престала судијска дужност и НАЛОЖИ Високом савету судства да подносиоца _____ распореди на судијску функцију у суд који је преузео надлежност суда у коме је подносилац обављао судијску дужност, исте врсте и истог ранга, до окончања поступка из става 2. захтева жалбе Уставном суду.

да Уставни суд ОДЛОЖИ избор судија по огласу Високог савета судства од 19.02.2010. године објављеном у дневном листу „Политика“ и да ЗАБРАНИ Високом савету судства расписивање нових огласа за избор судија до окончања поступка из става 2. овог захтева.

У Београду, _____

_____ Подносилац жалбе

Република Србија
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА

Број: 7-00-00172/2010-01
Датум: 18. 02. 2010. године
Београд

ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ

Београд,
ул. А. Ненадовића бр.24/1

Веза: Решење Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности од 09. 02. 2010. године поводом Вашег захтева за приступ информацијама од јавног значаја од 30. децембра 2009. године

На основу члана 16. став 1. Закона о слободном приступу информацијама од јавног значаја («Службени гласник РС» бр. 120/04 и 104/09) достављамо Вам и обавешавамо Вас:

1. Достављамо Вам списак судија- кандидата са подацима о судовима у којима ти кандидати обављају судијску дужност и судовима за које су конкурисали.
2. Достављамо вам списак судија за које је оборена претпоставка испуњености критеријума и мерила у складу са чл. 13 Одлуке о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова.

3. Достављамо Вам Закључак Висококог савета судства који је донет 28.10.2009. године о чувању тајности података.
4. Достављамо Вам изјаве чланова Високог савета судства и запослених које су потписали о чувању тајности података који се односе на податке и сазнања који буду доступни у току рада у поступку избора судија, разматрања и избора кандидата који су поднели пријаву на оглас за избор судија и обавезали се да их неће на било који начин учинити доступним трећим лицима.
5. Обавештавамо Вас да је Високи савет судства на седници од 1.септембра 2009.године донео закључак да се за кандидате који у време избора врше судијску функцију не тражи мишљење колегијума, с обзиром на то да је реч о општем избору на којем учествују затечене судије и сви кандидати који испуњавају услове за избор судија по Закону о судијама као и да се законска одредба која упућује на то односи на будуће изборе, када буде формирана нова мрежа судова. Приликом доношења закључка Високи савет судства се руководио чињеницом да мишљење колегијума не би било објективно у ситуацији када су сви чланови у општем избору и у међусобној конкуренцији и да не би на објективан начин предлагали колеге који треба да напредују или да не буду бирани на судијску дужност.

Према томе не можемо да Вам доставимо документа која садрже таква мишљења јер мишљења нису прибављена.

6. Није прављена ранг листа кандидата који су обављали судијску дужност у време подношења пријаве на оглас па Вам стога не можемо доставити такве ранг листе. Прављена је ранг листа судијских помоћника односно саветника и кандидата која долазе из разних других структура.

У прилогу Вам достављамо ранг листе наведених кандидата.

7. Високи савет судства није позивао кандидате на изјашњење о околностима на основу којих је оцењено да испуњавају или да не испуњавају прописане критеријуме за избор. Савет је спровео општи избор судија, а не реизбор или разрешење у ком би случају био потребан двостраначки поступак. Према томе са таквим документима не располажемо.
8. Приликом избора кандидата нису тражени нити коришћени подаци МУП и БИА. Приликом избора разматране су радне и животне биографије кандидата, документа која су уз пријаву прикључена, извештаји о трогодишњем раду које су судови доставали Министарству правде, лични листови судија, извештаји Надзорног одбора и Великог персоналног већа.
9. Спискови кандидата нису достављани другим органима нити појединцима ради давања мишљења.

10. Високи савет судства није донео одлуку о начину бодавања критеријума и мерила нити су критеријуми стручности, достојности и оспособљености бодовани бодовима или оцењивани оценама. Приликом избора судија на сталну судијску функцију пошло се од претпоставке да затечене судије испуњавају критеријуме и мерила из Одлуке. Ова претпоставка је оборива уколико постоје разлози за сумњу да кандидат испуњава критеријуме и мерила из ове одлуке зато што није показао да је стручан, оспособљен и достојан за бршење судијске функције. Ово се доказује нпр. бројем укинутих одлука уколико су оне далеко испод просека суда или мањем бројем завршених предмета од предвиђене оријентационе норме. При томе је Високи савет судства имао у виду врсту предмета, тежину предмета, разлоге због којих су одлуке укинуте од стране вишег суда. Цењена је општа слика о личности судије, и то како у суду у којем ради, тако и у средини у којој живи, његов однос са колегама и запосленима, однос према странкама и друштвеним приликама.
11. Супружнички однос са адвокатима није узиман у обзир као критеријум за испуњеност услова. Приликом оцене достојности у конкретним случајевима где је тај однос био злоупотребљен (погодности при заказивању предмета, убрзања или успоравања тока процеса код колега истог или нижестепеног суда, притисак на колеге ради доношења одговарајуће одлуке) је разматран и узиман у обзир.
12. У складу са чланом 52. став 4 Закона о судијама («Сл.Гласник РС», бр. 116/2008) одлука о избору кандидата је објављена у «Службеном Гласнику РС» и објављена је на сајту Високог савета судства. Изабраним кандидатима није достављена појединачна одлука са образложењем.
13. Високи савет судства је доставио Народној скупштини Републике Србије образложене предлоге за избор судија који се први пут бирају.
14. Чланови Савета изузимали су се из поступка разматрања и гласања о кандидату који је њихов сродник јер је то прописано чланом 13 Пословника Високог савета судства.
15. Високи савет судства није донео одлуку о односу броја судија које се бирају на сталну функцију у односу на број судија које се бирају први пут.
16. Чланом 29. став 1. Пословника Високог савета судства («Сл.Гласник РС», бр. 43/2009) је прописано да записник са седнице Савета по правилу није доступан јавности. Чланом 5. Пословника је прописано да су седнице савета затворене за јавност. Јавност рада не подразумева стављање на увид записника са појединачним дискусијама чланова Савета о појединим кандидатима. Изјашњавање о појединим кандидатима подразумева не само гласање о кандидату већ и дискусију чланова Савета о испуњености или не

испуњености предвиђених критеријума за сваког кандидата. У току избора када су заседања Савета била свакодневна и вишечасовна једина тачка дневног реда је била разматрање испуњености предвиђених критеријума за сваког кандидата и записници садрже само изјашњења чланова Савета о кандидатима. Када отклонимо доступности тај део записника не преостаје ништа друго осим датума седнице и присутних чланова. Напомињемо да је свим седницама Савета увек и то без изузетка присуствовало свих 10 чланова.

Овлашћено лице
Изборни члан Високог савета судства
судија Јелена Боровац

Република Србија
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА
 Број: 021-02-17 /2009-01
 Датум: 28.10.2009.
 Београд

На основу члана 17. став 1. Закона о Високом савету судства ("Сл. гласник Републике Србије" бр. 116/08), на седници одржаној 28. октобра 2009. године, Високи савет судства донео је:

ОДЛУКУ
о чувању тајности података

I

Чланови Првог састава Високог савета судства и лица присутна на седницама Савета дужни су да податке, сазнања, изнета мишљења и заузете ставове до којих дођу приликом разматрања и избора кандидата који су поднели пријаве на оглас за избор судија у судовима опште и посебне надлежности у Републици Србији ("Службеном гласнику РС", број 52/2009) чувају као службену тајну.

II

Чланови Првог састава Високог савета судства и лица присутна на седницама Савета потписују изјаву о чувању тајности података.

III

Запослени у Административној канцеларији Високог савета судства дужни су да чувају као службену тајну податке који им буду доступни у току рада у поступку избора судија у судовима опште и посебне надлежности у Републици Србији.

ПРЕДСЕДНИК
ВИСОКОГ САВЕТА СУДСТВА
 Ната Месаровић

Анализа докумената Високог Савета судства

Дана 23. 2.2010. године када је Друштво судија прибавило део материјала о раду ВСС од службе повереника за информације, Друштву судија достављен је и део материјала од самог Високог савета судства (ВСС). Део материјала прибављен од повереника садржи писмена о дневним редовима свих 36 седница заказаних од 6.априла 2009. године (када се конституисао ВСС) до 25. децембра 2010. године, ранг листе кандидата који нису били судије, записнице са више седница ВСС, податке о норми, ажурности и квалитету рада кандидата. Други део тог материјала доставио је Друштву судија ВСС, уз свој допис од 18. фебруара 2010. године, по налогу из решења повереника за информације од 9. фебруара 2010. године. Осим самог дописа од 18. фебруара 2010. године, у овом материјалу садржан је део онога што је Друштво судија захтевало од ВСС дописом од 30. децембра 2009. године.

1. Мишљење број 528/09 Венецијанске комисије и начин рада ВСС

Пре свега, у тачки 10. дописа од 18.2.2010. године, ВСС тврди да „није донео одлуку о начину бодовања критериума и мерила, нити су критеријуми стручности, достојности и оспособљености бодовани бодовима или оцењивани оценама“. ВСС наводи и да је „цењена општа слика о личности судије, и то како у суду у којем ради, тако и у средини у којој живи, његов однос са колегама и запосленима, однос према странкама и друштвеним приликама“

Супротно сугестији Венецијанске комисије, **ВСС није нашао за сходно да критеријуме учини мерљивим, а свој рад у поступку реизбора фер, проверљивим и поузданим. Шта више, добре одредбе о омогућавању кандидату да се изјасни у поступку реизбора о доказима којима се обара претпоставка његове стручности, оспособљености и достојности, као и да предочи ВСС доказе које му иду у корист, а које су постојале у нацрту Одлуке о критеријумима и мерилима за избор судија, ВСС је „избацио“ из коначног текста Одлуке коју је усвојио и на основу које је спровео реизбор.**

Даље ВСС наводи да је имао у виду врсту предмета, тежину предмета, разлоге због којих је одлука укинута од стране вишег суда. Ова **тврдња апсолутно није тачна**. ВСС није имао ни један од ових елемената у виду. Нити се бавио врстом предмета које је решава сваки од скоро 2400 кандидата судија, нити се бавио сложености тих предмета (сложеност предмета до данас није дефинисана, иако је то једна од круцијалних ствари за правни систем), нити је погледао иједну судску одлуку током разматрања рада пријављених кандидата-судија.

О томе нема трага у записницима, нити би тиме ВСС могао да се бави, с обзиром да је сваком кандидату посветио 20 секунди (ако је уопште посвећивао сваком кандидату и толико) – погледати објашњење уз тачку 8 овог текста.

2. Тајност

Увидом у те материјале може се закључити да су биле тачне тврдње Друштва судија о томе да су чланови и запослени у ВСС потписивали изјаве о чувању тајности података (тачке 3 и 4 дописа од 18.2.2010. године).

У тачки 11. дописа ВСС од 18.2.2010. године наведено је: „**Супружнички однос са адвокатима није узиман у обзир** као критеријум за испуњеност услова. Приликом оцене достојности у конкретним случајевима **где је однос био злоупотребљен** (погодности при заказивању предмета, убрзања или успоравања тока процеса код колега истог или нижестепеног суда, притисак на колеге ради доношења одговарајуће одлуке) **је разматран и узиман у обзир.**“ Из ове, очигледно противречне констатације, јасно је да је ВСС противзаконито баратао податком о брачном статусу судија и о занимању њихових супружника. Како је ВСС дошао до тих података? Ова тврдња ВСС поново указује на закључак да је **ВСС злоупотребио податке прибављене од других државних служби и за друге сврхе, и повредио пра-**

ва на заштиту података о личности из члана 42. Устава (став 1. јемчи се заштита података о личности; став 3. забрањује се употреба тих података изван сврхе за коју су прикупљени у складу са законом; став 4. прописује да свако има право да буде обавештен о прикупљеним подацима о својој личности.

Уколико је реч о подацима чији је извор непознат, а који никада нису предочени судијама-кандидатима, то значи да је ВСС радио на основу „рекла-казала“ критеријума. Да ли је потребно образлагати зашто је овакав рад незаконит, непоуздан, произвољан, површан, неприхватљив?

3. Противречност

Такође, увид у достављене материјале указује на **дијаметрално супротне констатације ВСС о истим стварима.**

Образложења ВСС о неприбављању мишљења колегијума о судијама-кандидатима, у смислу члана 49 Закона о судијама, у директној су супротности сама са собом у разним актима тог тела.

Тачком 5 дописа ВСС од 18.2.2010. године констатовано је да је на седници од 1.9.2010. године ВСС до-нео **закључак да не тражи мишљење колегијума** (оног суда у коме судија ради, као и непосредно вишег суда) за кандидате који у време избора врше судијску дужност. Иако је ова констатација сагласна констатацијама из више дописа које је ВСС доставио судијама током јануара месеца 2010. године. У допису од 18.2.2010. године изложени су **другачији разлози** за такво поступање ВСС:

- да је тако одлучено с обзиром да је реч о општем избору на којем учествују затечене судије и сви кандидати који испуњавају услов за избор судија,

- да се законска одредба која упућује на то односи на будуће изборе, када буде формирана нова мрежа судова,

- да мишљење колегијума не би било објективно у ситуацији када су сви чланови у општем избору и у међусобној конкуренцији и

- да не би на објективан начин предлагали колеге који треба да напредују или да не буду бирани на судијску дужност.

Ови разлози директно су супротни разлозима из више дописа ВСС упућених судијама током јануара 2010. године (између осталих и допис ВСС бр.7-00-00102/2009-01 од 19.01.2010. године) у којима је наведено да мишљење колегијума није тражено зато што се одредба члана 49. став 1. Закона о судијама примењује тек од 1.1.2010. године.

Констатација из тачке 6 дописа ВСС од 18.2. 2010. године **да није прављена ранг листа кандидата који су обављали судијску дужност** и да због тога ВСС не може да достави такву ранг листу (односно да је прављена само ранг листа судијских помоћника, односно саветника и кандидата који долазе из разних других структура) **у директној је супротности са констатацијама из записника** (XXVIII седница од 27.11.2009. године и XXIX седница од 28.11.2009. године) у којима је наведено **да је вршено рангирање кандидата из реда судија** у оним судовима за које је утврђено да већи број кандидата испуњава услове за избор у односу на број кандидата који се бира.

Шта је дакле тачно? Констатације из дописа ВСС или констатације из записника са седница ВСС?

4. Незаконитост и самовоља

У сваком случају, **образложења су неприхватљива и недостојна тела које управља судским системом. Или то тело не зна да чита закон** (чак није реч о тумачењу закона) јер је одредбом члана 107. став 2 Закона о судијама прописано да се одредбе чланова 43 – 54, па дакле и члана 49, примењују почев од дана конституисања ВСС, односно од 6. априла 2009. године, **или је то тело прибавило себи недозвољиву могућност да само одлучи да не поступи по закону.**

Које је образложење право – да ли оно по којем ВСС не зна да чита закон или оно по којем ВСС не жели да примени закон?

Аргумент да се бирају само они који имају боље резултате (при чему није дефинисано који се резултати сматрају бољим) могао би да буде коришћен **само у ситуацији да сви кандидати испуњавају критеријуме стручности оспособљености и достојности, али да их има више него што је потребно**, па бивају (ре)изабрани само бољи. **Задатак ВСС у поступку (ре)избора није био да утврди ко је бољи, већ ко од судија кандидата не задовољава критеријуме, односно чији рад одступа у тако великој мери да изазива сумњу у то да судија задовољава критеријуме стручности, оспособљености и достој-**

ности. Зато је рад судија-кандидата требало поредити са радом сваког од кандидата који су конкурисали за судове у које је конкурисао и нереизабрани судија, а посебно са радом оних који су изабрани. Из чињенице што је ВСС изабрао мање (1531) од предвиђеног броја (1838+32) судија, он је показао да није (ре)изабрао боље од више судија (од којих сви испуњавају сва три критеријума), већ да је разрешио све судије (њих 837) наведене у одлуци од 25.12.2009. године пошто је закључио да су нестручне, неспособљене и недостојне, како је и навео у тој одлуци.

5. Неистинито приказивање резултата рада

Чињеница је да су у персоналним досијеима оних малобројних судија којима је омогућено да изврше увид у њих садржани статистички **подаци о резултатима рада тих судија који се битно разликују, и то на горе, од оних које су судије званично добијале у својим судовима.**

Уочено је да су ти статистички подаци изражени на образцима који нису били раније прописани и попуњавани и да су, супротно Судском пословнику, **резултати рада судија приказивани према апсолутним бројкама решених предмета, а не с обзиром на ефективно радно време судије како је то прописано одребом члана 40 став 2 Судског пословника.** Тиме су дискриминисане оне судије које су биле одсутне из оправданих разлога (породиљско одсуство или боловање, рецимо) јер су стављене у ситуацију да се њихови резултати рада пореде са судијама које су све време радиле. ВСС је, на тај начин, јасно ставио до знања да му није стало ни до законитости ни до поштовања универзалних светских тековина које се односе на права из области социјалног осигурања (боловања или породилјско одсуства).

Такође је примећено да у таквој, до сада непознатој табели, приликом обрачуна испуњености норме, другог степена судијама (а можда и свима), **супротно важећим прописима, нису узимани у обзир предмети решени другачије осим пресудом,** таман као да за њихово решавање време ни није потребно. **Наравно и ово је урађено потпуно незаконито.**

С обзиром на резултате рада судија – кандидата којима је располагао ВСС, постоји више питања: **ко је сачинио овакве извештаје, на основу ког акта и зашто,** с обзиром да су постојали законити, званични и тачни извештаји о раду судија, као што се поставља и питање одговорности оних који су то учинили и наредили.

6. Неистините тврдње

Према тачки 16. дописа Високог савета судства (ВСС) од 18.2.2010. године, **ВСС не може да достави записнике ни са једне од својих седница пошто су у свима садржана само изјашњења чланова Савета о кандидатима** и пошто би, када би се то отклонило, у записницима остали само датум седнице и констатација о томе који су чланови присутни.

Ово је у директној супротности са чињеницом која произлази из дневних редова заказаних седница ВСС из којих је очигледно **да у раду ВСС није било никакве расправе о избору појединих кандидата на најмање 17 од 36 седница** (колико их је одржано од конституисања ВСС закључно са 25.12.2009. године), јер је расправа о пријављеним кандидатима почела тек од ХВИИ седнице, тј. од 12.10.2009. године (почев од кандидата који су конкурисали за ВКС).

Оваква констатација је **у супротности и са садржинама записника са седница ВСС којима располаже Друштво судија, из којих је очигледно да се ВСС бавио и другим питањима.** Према констатацијама из записника, осим разматрањем рада пријављених кандидата, ВСС се бавио питањем састава својих радних група, као и питањима у које судове ће се бирати досадашње судије а у које и кандидати који нису до сада били судије, колико је пријављених кандидата за који суд, ко треба да има предност приликом избора - судије или саветници, које судије ће остати у ВКС, а које ће бити изабране за апелационе судове, односно којим саветницима ће се давати предност, који су материјали разматрани приликом расправљања о кандидатима, за колико је кандидата заузет став на конкретној седници да треба да буду изабрани, у којим судијама треба повећати број судија и зашто, да су се одређени чланови, појединачно, бавили на-кнадним проверама кандидата, и тд).

У погледу разматрања рада кандидата, записници међутим, садрже само констатацију да одређени кандидати испуњавају све критеријуме за избор за судију суда у који су конкурисали. **Записници уопште не садрже:**

- никакву расправу о појединачним кандидатима,

- никакве закључке да ли је и у односу на колико кандидата који су конкурисали за одређене судове оборена претпоставка стручности оспособљености и достојности,
- да ли је било више кандидата који су испуњавали ту претпоставку од броја судијских места у судовима за које су конкурисали, и ако је било,
- у којој мери изабрани кандидати, односу на остале, више испуњавају услове за избор у одређене судове,
- често ни имена кандидата који су конкурисали за судију у судовима о којима се расправља на конкретној седници,
- нити, пре констатације да изабрани кандидати заслужују да буду изабрани, записници садрже констатацију да је било било каквог већања и гласања.

7. Претпоставке о неким разлозима нереизбора

„Нека се сами нађу“, упутила је председница ВСС све нереизабране судије. Изјаве чланова ВСС и достављени материјали, довели су до више могућих закључка:

Могуће је да је ВСС поредио податке између чланова већа у другостепеним грађанским одељењима у окружним судовима. Уколико су заиста поређени чланова већа, онда је **тине примењен унапред непредвиђени и тајни поступак или критеријум.** Са тим у вези поставља се питање како су „читани“ статистички подаци. Које је мерило носило коју тежину. Да ли је био битнији број решених предмета (зашто и на основу чега), проценат испуњености норме или квалитет којим су они решавани. И какав је значај сваког од тих мерила, и можда неких других, међусобно? Да ли су резултати рада приказани законито, како прописује Судски пословник и Упутство ВСП или незаконито.

8. Одлука за 20 секунди (неразумно кратак рок)

Обрада пријава и процес (ре)избора су спроведени у неразумно кратком року, за нешто више од три месеца – од септембра до средине децембра 2009. године. Није реч само о изјави председнице ВСС на конференцији за штампу од 17.12.2009. године поводом објављивања имена (ре)изабраних судија, а и касније, да је Савет за 400 радних сати савесно и темељно обрадио 5.020 пријава, по којој је сваком кандидату, за процену његових способности и квалитета и наводно поређење са другима, ВСС посветио 5 минута. Реч је и о томе колико је времена, према сопственим констатацијама из записника са својих седница (на пример, XIX седница од 23.10. 2009. године и XXI седница ВСС од 4.11. 2009. године), Савет посветио, ако је посветио, разматрању појединачних пријава.

Не само да није реално, већ није ни изводљиво ни појмљиво да је, осим осталих тачака дневног реда са XIX седнице, ВСС „расправљао појединачно о сваком кандидату“, приликом чега су „чланови ВСС имали у виду личну и радну биографију кандидата, постигнуте резултате рада за 2006, 2007. и 2008. годину, просечне резултате за трогодишњи период, као и мишљења о оним кандидатима за која су иста тражена, водећи рачуна да испуњавају прописана мерила и критеријуме у погледу оспособљености, стручности и достојности.“ Ово стога што се на тој седници расправљало, осим о 399 кандидата за Управни суд и о 632 кандидата за Апелациони суд у Београду, и све то на једној седници која је трајала 5 и по сати (од 11,30 до 17 часова). Све и да се занемари остало на дневном реду, остаје 20 секунди по кандидату?!

Исти је случај и са наводним расправљањем о 813 кандидата за Први основни суд у Београду на XXI седници ВСС од 4.11.2009. године која је трајала од 12 до 18.30 часова, односно опет **20 секунди по кандидату?!**

9. Сукоб интереса и утисак пристрасности

У тачки 14. дописа ВСС од 18.2.2010. године, ВСС тврди да су се чланови ВСС изузимали из поступка разматрања и гласања о кандидату који је њихов сродник. У тачки 16 пак, ВСС тврди да је „свим седницама Савета увек и то без икаквог изузетка, присуствовало свих 10 чланова“. Дакле, чланови ВСС нису се изузимали, због сукоба интереса и утиска пристрасности, из разматрања свих пријава и гласања о свим осталим кандидатима који су конкурисали за судове у које су изабрани њихови сродници и пријатељи.

10. Произвољност

На примеру избора судија за Управни суд, илустрације ради види се колико је био **произвољан начин рангирања и избора судија**.

У Управном суду остало је непопуњено 12 од 36 судијских места. Ова места су попуњена тако што је, на предлог ВСС, Народна Скупштина изабрала 12 судија из реда кандидата који нису били судије. Од 36 судија Управног суда 24 је изабрано из реда дотадашњих судија, а 12 из реда осталих кандидата, на пробни период од 3 године. Ово стога што су са ранг листе судијских помоћника изабрани кандидати који су били на 15, 18, 19. и 21. од 31 места, а са ранг листе осталих кандидата изабрани су кандидати са 4, 11, 22, 46, 61, 73, 92. и 98. од 120 места.

Како су се котирали 1. са једне и 1. са друге ранг листе? Ко је имао предност од њих двојице? Зашто су уопште прављене ранг листе ако потом нису поштоване.

УПРАВНИ СУД кандидати који су изабрани од Народне скупштине на пробни период од 3 године									
СУДИЈСКИ ПОМОЋНИЦИ ранг листа са 31 кандидатом			ОСТАЛИ ранг листа са 120 кандидата			редни бр. у одлуци о избору	ЛИЧНО ИМЕ	ФУНКЦИЈА	ЗАПОСЛЕН
про- сечна оцена	године студи- рања	место на ранг листи	про- сечна оцена	године студи- рања	место на ранг листи				
			8,58	5	22	1.	ВУКАШИНОВИЋ ЈАСМИНКА	НАЧЕЛНИК	РГЗ БГД
			7,12	7	73	2.	ЂОКИЋ БРАТИСЛАВ	ПОМОЋНИК МИНИСТРА	МИНИСТАРСТВО ЗА УПРАВУ И ЛОК. САМОУПР.
6,29	5	18				3.	ЈЕВТИЋ ЉИЉАНА	СУД. ПОМОЋНИК	Врховни суд
			7,03	9	98	4.	ЈОВАНОВИЋ ДРАГАН	СЕКРЕТАР	СКУПШТИНА ГРАДА НИША
			6,79	5	46	5.	ЈОНАШ ПАВЕЛ	ЈАВНИ ПРАВОБРАН.	ОПШТИНА КОВАЧИЦА
			6,42	8	92	6.	ПЕТРОВИЋ ОЛГА	ЗАМЕНИК ПРАВОБРАН.	КРАГУЈЕВАЦ
9,71	5	11				7.	РЕЉИЋ ЗОРАН	САВЕТНИК	УСТАВНИ СУД
			8,66	4	4	8.	СТАНОЈЕВ ДР ВЛАДАН	СУДИЈА ЗА ПРЕКРШАЈЕ	НОВИ САД
			7,10	6	61	9.	ТЕШИЋ МИЛОРАД	АДВОКАТ	АК НИШ
7,9	6	19				10.	ТИШМА- ЈОВАНОВИЋ ЈЕЛЕНА	СУДИЈСКИ ПОМОЋНИК	ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
7,13	6	21				11.	УРОШЕВИЋ РУЖА	СУДИЈСКИ ПОМОЋНИК	ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ
7	5	15				12.	ЧУКИЋ БРАТИСЛАВ	СУДИЈСКИ ПОМОЋНИК	ВРХОВНИ СУД СРБИЈЕ

Драгана Бољевић
председница Друштва судија Србије

РАЗЛОЗИ ЗА ОБРАЋАЊЕ ОМБУДСМАНУ

Друштво судија Србије припремило је за све нереизабране судије и модел притужбе заштитнику грађана. У њему су наведена права која су повређена нереизабраним судијама која указују на закључак да Високи савет судства није поштовао правила понашања која карактеришу добру управу: поштовање достојанства подносиоца, етичност, савесност, стручност, непристрасност и делотворност (која осим брзине рада, подразумева и његов квалитет).

Иако је пред Уставним судом у току поступак по уставним жалбама нереизабраних судија и њиховим жалбама Уставном суду, закључено је да постоје разлози који не оправдавају чекање на исход поступака пред Уставним судом. Они се могу груписати у пет тематских целина.

1. КОЈЕ И КАКВО ТЕЛО ЈЕ ТРЕБАЛО ДА СПРОВОДИ РЕИЗБОР:

Венецијанска комисија је још у свом мишљењу број 405/2006 о Уставу РС из 2006. године нагласила:

„1. У сваком случају, овакав поступак (реизбора свих судија и тужилаца) је прихватљив само уколико постоје довољне гаранције за његову правичност. По мишљењу Венецијанске комисије ово посебно захтева да:

- се поступак мора заснивати на јасним и транспарентним критеријумима и да само поступање у прошлости које је неспојиво са улогом независног судије може бити основ да се судија поново неименује;
 - поступак мора бити правичан, спроведен од независног и непристрасног тела и којим се обезбеђује правична расправа свих заинтересованих страна;
 - мора постојати могућност жалбе независном суду.
2. Високи савет судства који у целости зависи од парламента не би био одговарајуће тело за спровођење оваквог поступка. То би захтевало Савет састављен од независних личности које уживају поверење, а не од партијских именованих особа.
3. ...састав Високог савета судства је од највеће важности. Да би се поступак реизбора судија могао сматрати уопште прихватљивим, Народна скупштина треба да изабере у овај Савет независне личности које уживају поверење. Штавише, закон мора да утврди јасне критеријуме којима се руководи у поступку реизбора, као и критеријуме за правичан поступак и омогућавање право на жалбу.“

2. КАКВО ЈЕ ТЕЛО СПРОВОДИЛО РЕИЗБОР:

- 1) Високи савет судства конституисао се 06.04.2009. године у непотпуном саставу, без три члана: адвоката, професора правног факултета и једног судије. Орган чије постојање предвиђа устав може се конституисати у непотпуном саставу само ако је таква могућност прописана законом, на несумњив и јасан, изричит начин, како је, на пример, Уставним законом за спровођење Устава, предвиђена могућност конституисања Уставног суда. Ни Уставни закон, ни Закон о Високом савету судства, међутим, не садрже одредбу која би омогућавала конституисање ВСС у непотпуном саставу, не упућују на неке друге одредбе које би се могле применити аналогно, нити уопште регулишу поступање у ситуацији која би могла да настане неизбором неког члана. Штавише, одредбом члана 17 став 1 Закона о Високом савету судства прописано је да Савет доноси одлуке већином гласова свих чланова.
- 2) Овако противуствано и незаконито поступање није отклоњено избором преосталог судије почетком маја 2009. године, нити избором адвоката крајем октобра 2009. године, када је процес реизбора био већ при крају, а све одлуке ВСС које утичу на статус судства и судија већ донете: Пословник ВСС и Одлука о потребном броју судија (објављени у „Службеном гласнику РС“ број

- 43/09 од 05.06.2009. године), као и Одлука о утврђивању критеријума и мерила за оцену стручности, оспособљености и достојности за избор судија и председника судова (објављена у „Службеном гласнику РС“ број 49/09 од 03.07.2009. године). Представник из реда професора правног факултета није још увек изабран, па је цела једна друштвена групација, за коју је уставотворац сматрао нужном да буде представљена у ВСС, искључена из његовог рада приликом решавања о најзначајнијим питањима реформе судства, супротно одредби члана 153 Устава. Због тога није било ни услова да ВСС у таквом саставу ради и доноси одлуке, а посебно Одлуку о избору судија на сталну функцију у судовима опште и посебне надлежности (објављену у „Службеном гласнику РС“ бр. 106/09 од 17.12.2009. године).
- 3) Избор чланова ВСС није извршен на начин који би обезбедио његову независност и самосталност. Чланови „првог састава ВСС“ нису бирани на начин како је прописано одредбама чл. 20-38 Закона о Високом савету судства, већ по посебном поступку који је за ову прилику прописан одредбама чл. 50-57 истог Закона, чиме је омогућен утицај политичке власти на избор чланова. Наведеним законским одредбама је „прескочен“ редован поступак избора судија за кандидате – чланове ВСС и онемогућено изражавање аутентичне воље судија, супротно европским вредностима на којима почива Држава Србија (члан 1. Устава).
- 4) Овлашћеном предлагачу кандидата за изборне чланове ВСС из реда судија - Високом савету правосуђа (у даљем тексту: ВСП) дато је дискреционо право да предложи било ког судију за кандидата. Поред тога, ВСП није био у пуном саставу када је предлагао кандидате за изборне чланове ВСС јер је недостајао један изборни члан. Најзад, супротно европским стандардима, чланови ВСП били су активни политичар – министар правде (као представник извршне власти), као и лица која нису представници судства: републички тужилац (чији статус суштински зависи од извршне власти) и представник адвокатуре.
- 5) Из наведеног произлази да судије - изборни чланови ВСС (пошто нису предложени од стране својих колега, нити на начин којим се обезбеђује најшира заступљеност судства) нису легитимни представници судства у смислу међународних стандарда: Препорука бр. Р (94)12 Комитета министара Савета Европе државама чланицама о независности, ефикасности и улози судија (начело 1ц); Мишљење бр. 1 Консултативног већа европских судија (параграф 45); Мишљење бр. 10 Консултативног већа европских судија (параграфи 8 - 10, 13, 18, 21, 23, 25 - 32); Европска повеља о закону за судије (параграф 1.3)¹.
- 6) Шта више, већина чланова ВСС је непозната стручној јавности и без квалификација које би морали да имају за обављање послова из надлежности ВСС. Судије чак не знају ни основне биографске податке за те чланове - када су и који Правни факултет завршили, у ком року, са којом просечном оценом, да ли су обављали и неки други посао у суду осим суђења; рецимо, да ли су били председници одељења, или судије надлежне за рад са приправницима, да ли су се уопште бавили питањима судског система, фактички или теоријски. Ти се подаци не виде чак ни из биографија оних чланова ВСС које су објављене у часопису „Правда у транзицији“ (недостају биографије председнице ВСС, министарке правде и Бошка Ристића) које су једино биле доступне судијама, и то накнадно. Међутим, одмах се види, примера ради, да је члан ВСС Надица Јовановић, иако рођена 1958. године, Правни факултет завршила после 13 година студирања, дакле, за троструко дуже време од трајања факултета (просечна оцена није наведена), а судија

¹ Мишљење број 10 Консултативног већа европских судија о Советима судства у служби друштва, предвиђа критеријуме које морају да испуњавају чланови судских савета, што важи и за ВСС, сходно одредби члана 1 Устава.

Глава III.Б. Квалификације чланова

21. Чланови, било да су судије или не, морају бити именовани на основу своје компетентности, искуства, разумевања правосуђа, способности да доносе одлуке и схватања независности.

22. Чланови који нису из реда судија могу бити изабрани из реда истакнутих правника, професора универзитета, са одређеном дужином радног стажа, или грађана са признатим друштвеним статусом. Савремено управљање судством може такође захтевати шири допринос чланова који имају искуства у областима изван правне струке (нпр. менаџмент, финансије, информационе технологије, друштвене науке).

23. Било да су судије или не, потенцијални чланови Савета судства не треба активно да се баве политиком, да су чланови парламента, извршне власти или државне управе. То значи да ни шеф државе, уколико је председник владе, нити било који министар, може бити члан Савета судства. Свака држава треба да донесе посебне законске прописе који уређују ову област.

24. КЕСС сматра да састав Савета судства треба да одражава, колико год је то могуће, различитост у друштву.

општинског суда постала тек 2002. године. Могуће је да за то постоји неки разлог који би могао да објасни такву ситуацију, али је онда било нужно да се тај разлог и саопшти. Тешко је замислити да за такву функцију у Србији није постојао кандидат са бољим референцама.

- 7) Осим тога, сам састав ВСС супротан је међународним стандардима јер не обезбеђује сразмерну заступљеност судова свих врста и степена. Од 7 судија, 5 су кривичари, иако је тих судија свега око 15%, а један је из трговинског судства у коме је свега око 10% целокупног броја судија. Дакле, читав корпус од $\frac{3}{4}$ судија из грађанске материје (укључујући и управну) представља само 1 судија који чини 14% од осталих чланова ВСС из реда судија (и то судија из Врховног суда)! Поред тога, члан ВСС из реда адвоката није предложен на начин којим се обезбеђује најшира представљеност адвокатури, прописан одредбом члана 36 Закона о ВСС, будући да га није предложила Скупштина, већ Управни одбор Адвокатске коморе Србије.

3. ПРЕТХОДНА ПОСТУПАЊА И ОДЛУКЕ УСТАВНОГ СУДА О ИНИЦИЈАТИВАМА ДРУШТВА СУДИЈА ЗА ИСПИТИВАЊЕ УСТАВНОСТИ ЗАКОНСКИХ ОДРЕДАБА У ВЕЗИ СА НАЧИНОМ ПРВИМ САСТАВОМ ВСС, ПРЕКОРЕДНИМ НАПРЕДОВАЊЕМ ИЗБОРНИХ ЧЛАНОВА ИЗ РЕДА СУДИЈА ПО ОКОНЧАЊУ МАНДАТА У ВСС И ПРЕКИДОМ СТАЛНОСТИ СУДИЈСКЕ ФУНКЦИЈЕ:

- 1) Сталност судијске функције је основно начело владавине права. Уколико судије не би имале сигурност која произлази из сталности судијске функције, судије не би биле независне, а уколико нису независне тада је грађанима угрожено основно људско право, гарантовано и чланом 6 Европске конвенције, да им се суди, да се бране или да воде грађански поступак пред независним и непристрасним судијом.
- 2) Иако је Уставом прокламована сталност судијске функције, с обзиром на спроведени поступак (ре)избора, данас у Србији нема ниједног судије који заиста верује да му је судијска функција стална. А таква свест не чини судију независним и непристрасним. Напротив. Стога је и сваком грађанину угрожено право на правично суђење. И стога постоји значајна вероватноћа да ће грађанима то право бити и повређено.
- 3) Решењем од 9. јула 2009. године („Службени гласник РС», бр. 65/2009 од 14.8.2009. године) Уставни суд није прихватио иницијативу Друштва судија за оцену уставности начина формирања првог састава ВСС и прекида сталности судијске функције. Тиме Уставни суд није мериторно одлучио о овом питању, јер је суштина одлуке садржана у њеној изреци, а не у њеним разлозима. Иако су му у међувремену три овлашћена предлагача (Окружни судови у Шапцу, Прокупљу и Лесковцу) поднели предлоге за испитивање уставности тог питања, али и питања уставности одредбе члана 7 Уставног закона, које није било предмет иницијативе Друштва судија Србије, па ни било какве одлуке Уставног суда, Уставни суд о тим предлозима ћути и не поступа по њима, супротно одредби члана 50 став 1 у вези са чланом 29 став 1 тачка 1 Закона о Уставном суду. А питање уставности прекида сталности судијске функције, односно питање (ре)избора, је претходно питање за читав поступак (ре)избора, па и за одлучивање о подносиоцевој жалби. Тиме је Уставни суд на себе јасно преузео одговорност за све далекосежне последице које ће реизбор судија у Србији проузроковати. И то и овај и сваки следећи реизбор, пошто таквим поступањем Уставни суд „оправдава“ реизбор приликом сваке промене Устава, па и приликом другачије организације државних органа.
- 4) Такође, подносилац подсећа да је, поводом иницијативе Друштва судија, на седници одржаној дана 4. јуна 2009. године, решењем Уз-44/2009 Уставни суд покренуо поступак за оцену уставности одредбе члана 56 Закона о ВСС (која уређује статус изборних чланова ВСС из реда судија по престанку мандата, одређујући њихово „прекоредно напредовање“ у више судове) и њихове сагласности са потврђеним међународним уговором. Ово стога што је оценио да се основано поставља питање сагласности одредбе овог члана са Уставом утврђеним принципом једнакости грађана и забране дискриминације из члана 21 Устава, зајемченим правом на учешће у управљању јавним пословима и правом на рад из чланова 53 и 60 Устава, те са уставним одред-

бама о надлежности и положају Високог савета судства из чланова 147 став 4, 153 став 1 и 154 Устава, као и са начелом забране дискриминације из члана 14 Европске конвенције и чланом 1 Протокола 12 уз Европску конвенцију. Иако је на јавној седници одржаној 16.07.2009. године судија известилац предложио да се ова одредба прогласи неуставном, одлука Уставног суда није донета ни тог дана, нити до данас.

4. ФАКТИЧКЕ ПРЕПРЕКЕ ЗА ПРИМЕЊИВОСТ ОДЛУКЕ О КРИТЕРИЈУМИМА И МЕРИЛИМА ЗА РЕИЗБОР И УТВРЂИВАЊЕ ЧИЊЕНИЦА КОЈЕ БИ БИЛЕ ПОУЗДАНА ОСНОВА ЗА ДОНОШЕЊЕ ВАЉАНИХ ОДЛУКА О РЕИЗБОРУ И О РАЗРЕШЕЊУ:

Пре свега, мора се имати у виду да је Одлуком о броју судија у судовима („Службени гласник РС“, број 43/2009 од 05.06.2009. године) ВСС смањео број судија са преко 2400 на 1838, дакле за око 600, односно за 1/4. Не сме се изгубити из вида да о овој чињеници од огромног значаја Венецијанска комисија није била обавештена, иако је управо у то време анализирао Нацрт критеријума и мерила за избор судија и председника судова у Србији и о њему усвојила Мишљење број 528/09 од 12 - 13 јуна 2009. године.

- 1) Са тим у вези, Одлука о критеријумима и мерилима не садржи решење за ситуацију која је по свој прилици настала, да већи број постојећих судија (од утврђеног броја од 1838) задовољава све критеријуме и мерила за (ре)избор, а да не може бити (ре)изабран јер је недовољно судијских места. Смањење броја судија је мера која се предузима тек када реформа почиње да даје резултате, односно када почиње да се смањује број судија. Ако је већ ВСС, из само њему знаног разлога, решио да смањи број судија², онда је то требало да учини тек кад спроведе (ре)избор досадашњих судија и утврди колико је судијских места остало упражњено.
- 2) Међутим, када је већ унапред толико драстично смањен број судија, јасно је да морала да наступи ситуација да већи број судија од потребног броја испуњава услове за (ре)избор, али да због смањеног броја судијских места неко мора да „отпадне“, односно да му престане судијска функција. У таквој ситуацији ВСС је морао да утврди, а није, начин рангирања таквих кандидата да би се избегла произвољност приликом (ре)избора.
- 3) Такође, Одлука о критеријумима и мерилима, супротно мишљењу Венецијанске комисије, не дефинише **какову тежину треба приписати различитим елементима за вредновање судија**, односно **вредносну скалу којом би се обухватили различити критеријуми**, не чини мерљивим и поузданим поједине критеријуме, посебно достојност (овај критеријум би требало применити само тамо где су доказане конкретне чињенице и где је судија на које се односи прошао кроз дисциплински поступак који није обустављен – параграф 39 Мишљења 528/2009 Венецијанске комисије), нити садржи методе оцењивања и поређења кандидата судија, међусобно (из суда истог степена и врсте) и са осталим кандидатима који конкуришу за виши суд или са онима који по први пут конкуришу за судијску функцију.
- 4) Уосталом, садржина персоналних досијеа, изјава председнице ВСС од 15.1.2010. године у емисији Јавног сервиса „Шта радите бре“ да судије нису рангиране, констатације из више дописа ВСС нереизабраним судијама, као и записник Повереника за информације од јавног значаја и заштиту података о личности број: 164-02-1/2010-06 од 10.2.2010. године поткрепљују закључак да рангирање кандидата из реда судија ни није вршено, нити да су утврђене просечне статистичке вредности резултата рада (за судове у којима су кандидати обављали судијску функцију, или за све судове исте врсте и степена у Србији), које би били оријентири за поређење резултата рада судија и доношење закључака о евентуалној сумњи да неки од судија не испуњава прописане критеријуме, као и за њихово градирање приликом одлучивања о томе да ли ће неке од њих, и коме, престати судијска функција.

² Подносилац подсећа да је у периоду 2002 – 2008. године број судија у Србији био исти (или мањи), да је укупан број предмета у судовима повећан са око 1.552.000 на око 2.396.000, односно за око 54%, да су у том периоду судије, па и подносилац, радиле са повећаним напором (решивши 44% више предмета), али да се неажурност значајно повећала.

- 5) Приморана да претпоставља шта све може да буде разлог њеног неизбора („да се сама нађе“, како је председница ВСС упутила све нереизабране судије), имајући у виду неке од изјава чланова ВСС, подносилац указује да је могуће да је ВСС поредио податке између судија у истом одељењу/у истом већу истог суда. Уколико је тако заиста рађено, онда је тиме примењен унапред непредвиђени и тајни поступак или критеријум. Са тим у вези поставља се питање како су „читани“ статистички подаци. Које је мерило носило коју тежину. Да ли је био битнији број решених предмета (зашто и на основу чега), проценат испуњености норме или квалитет којим су они решавани. Да ли су резултати рада приказани законито, како прописује Судски пословник и Упутство ВСП или незаконито. Задатак ВСС у поступку (ре)избора није био да утврди ко је бољи, већ ко од судија кандидата не задовољава критеријуме, односно чији рад одступа у тако великој мери да изазива сумњу у то да судија задовољава критеријуме стручности, оспособљености и достојности. Зато је рад подносиоца требало поредити са радом сваког од кандидата који су конкурисали за судове у које је конкурисала и подносилац, а посебно оних који су изабрани.
- 6) Аргумент да се бирају само они који имају боље резултате (при чему није дефинисано који се резултати сматрају бољим) могао би да буде коришћен само у ситуацији да сви кандидати испуњавају критеријуме стручности оспособљености и достојности, али да их има више него што је потребно, па бивају (ре)изабрани само бољи. Међутим, из чињенице што је ВСС изабрао мање (1531) од предвиђеног броја (1838+32) судија, он је показао да није (ре)изабрао боље од више судија (од којих сви испуњавају сва три критеријума), већ да је разрешио све судије наведене у побијаној одлуци пошто је закључио да су нестручне, неоспособљене и недостојне, како је и навео у побијаној одлуци.
- 7) Коначно, чињеница је да су у персоналним досијеима оних малобројних судија којима је омогућено да изврше увид у њих, па је за претпоставити да је такав случај и код подносиоца, садржани статистички подаци о резултатима рада тих судија који се битно разликују, и то на горе, од оних које су судије званично добијале у својим судовима. Уочено је да су ти статистички подаци изражени на образцима који нису били раније попуњавани и да су, супротно Судском пословнику, резултати рада судија приказивани према апсолутним бројкама, а не с обзиром на ефективно радно време судије. Тиме су дискриминисане оне судије које су биле одсутне из оправданих разлога (породиљско одсуство или боловање, рецимо) јер су стављене у ситуацију да се њихови резултати рада пореде са судијама које су све време радиле. ВСС је, на тај начин, јасно ставио до знања да му није стало ни до законитости ни до поштовања универзалних светских тековина које се односе на права из области социјалног осигурања (накнада по основу рада за случај боловања или породилјска одсуства). Такође је примећено да у таквој, до сада непознатој табели, приликом обрачуна испуњености норме, судијама нису узимани у обзир предмети решени другачије осим пресудом, таман као да за њихово решавање време ни није потребно. Уколико се и код подносиоца испостави да су ње/ни/гови радни резултати представљени другачије (лошије) од званичних, поставља се више питања: ко је сачинио овакве извештаје, на основу ког акта и зашто, с обзиром да су постојали законити, званични и тачни извештаји о раду подносиоца. Ова питања морају бити разјашњена и у овом поступку, као што ће бити разматрана и у кривичном, уколико се покаже сумња да је ово учињено са умишљајем.
- 8) Чланом 49. став 1. Закона о судијама је прописана обавеза ВСС у поступку избора да прибави податке и мишљења о стручности, оспособљености и достојности кандидата. Ставом 2. истог члана је прописано да се за кандидате који долазе из судова **обавезно** прибавља мишљење седнице судија суда из којег кандидат потиче, као и мишљење седнице свих судија непосредно вишег суда. Истом одредбом је изричито прописано да кандидат има право увида у прибављена мишљења пре избора. Међутим, ВСС није прибавио мишљење о стручности, оспособљености и достојности ни за једног кандидата из реда судија изабраних по претходно важећим прописима, па ни за подносиоца.
- 9) Пошто је подносилац то већ истака/о/ла у свом обраћању ВСС по основу захтева за приступ информацијама од јавног значаја, добила је изјашњење да је ВСС на седници од 01.09.2009. године донео закључак да се не тражи мишљење колегијума за кандидате који у време избора врше судијску функцију, са образложењем да се одредба члана 49. Закона о судијама примењује

тек од 01.01.2010. године и да због тога није ни тражено мишљење колегијума. Међутим, овакав закључак ВСС је у директној супротности са одредбом члана 107. став 2 Закона о судијама којом је прописано да се одредбе чланова 43 – 54, па дакле и члана 49, примењују почев од дана конституисања ВСС, односно од 6. априла 2009. године. У допису од 18.2.2010. године изложени су другачији разлози за такво поступање ВСС, односно да је тако одлучено с обзиром да је реч о општем избору на којем учествују затечене судије и сви кандидати који испуњавају услов за избор судија, да се законска одредба која упућује на то односи на будуће изборе, када буде формирана нова мрежа судова, да мишљење колегијума не би било објективно у ситуацији када су сви чланови у општем избору и у међусобној конкуренцији и да не би на објективан начин предлагали колеге који треба да напредују или да не буду бирани на судијску дужност.

5. ФОРМАЛНЕ ПРЕПРЕКЕ ДА УСТАВНИ СУД МЕРИТОРНО ОДЛУЧУЈЕ ПО ИЗЈАВЉЕНИМ ЖАЛБАМА И ДА О ПРАВУ ПОДНОСИОЦА БУДЕ ОДЛУЧЕНО ПРАВИЛНО, ПРАВИЧНО И У РАЗУМНОМ РОКУ

- 1) У поступку по жалби Уставни суд може испитивати само чињенично стање које је ВСС у својим записницима и поступку који је претходно доносио одлуку утврдио у погледу подносиоца. Дакле, није могуће утврђивати било какве чињенице које нису биле предмет разматрања пре доношења побијане одлуке због тога што се Уставни суд у овом поступку бави искључиво законитошћу саме одлуке а не и другим питањима. Иначе би иначе Уставни суд поступао и као првостепени и као другостепени орган.
- 2) Шта више, у том случају би Уставни суд онда требало и да претходно утврди сва правила на која је указано у параграфима претходне тачке 4, јер то није учинио ВСС, а по којима би затим требало да поступа сваки судија известилац Уставног суда, односно сваки одбор Уставног суда. Тако би Уставни суд „употпуњавао“ критеријуме и мерила за оцену стручности, способљености и достојности сваког жалиоца, па и подносиоца,
- 3) Уставни суд би, даље, спроводио поступак оцене испуњености тих критеријума, претходно утврђујући потребне чињенице и, коначно, Уставни суд би доносио одлуку о престанку судијске функције, односно одлуку о (ре)избору подносиоца.
- 4) Поступајући на такав начин, Уставни суд би, на недозвољен и недозвољив начин, „преузео“ уставну надлежност другог државног органа и постао „пара“ Високи савет судства.
- 5) Имајући у виду напред изложене околности у вези са начином конституисања првог састава ВСС и неприхватања Уставног суда да покрене поступак испитивања уставности оваквог начина конституисања првог састава ВСС, као и прелазних и завршних одредби Закона о судијама које прекидају сталност судијске функције „приморавањем“ судија да се пријаве на оглас јер ће им, у случају да не буду изабране на том конкурс, судијска функција престати, као и околности да ВСС није утврдио начин поуздане употребе критеријума и мерила за реизбор, те стога ни чињенице од којих зависи поуздана оцена рада судија-кандидата, основано се долази до закључка о томе да правна заштита пред Уставним судом не може бити делотворна.

Моделом притужбе се предлаже да заштитник грађана предузме све мере на које је овлашћен Законом, посебно одредбом члана 31, утврди недостатке у раду ВСС на које је указано, упути препоруку за њихово отклањање у најкраћем року, обавести јавност, Скупштину и Владу о свему предузетом и препоручи и утврђивање одговорности чланова ВСС, који су исказали зависност од политике, пристрасност, незнање, произвољност и површност у таквој мери да се основано закључује да је немогуће да недостаци у новом поступку буду отклоњени од стране ВСС у истом саставу.

Извештај са Округлог стола „Системске новине – дисциплинска одговорност, сигурност или претња“ одржаног у Сомбору, 26. фебруара 2010. године

У организацији Друштва Судија Србије, Института за одрживе заједнице (Institute for Sustainable Communities) и одељења Друштва судија у Сомбору организован је 26. фебруара округли сто на тему „Системске новине – дисциплинска одговорност, сигурност или претња“.

На округлом столу у Сомбору изнео сам поводом друге тачке дневног реда да је још Устав Југославије из 1921. г. прихватио Монтескијеову поделу власти на законодавну, судску и извршну. После Другог светског рата власт је била јединствена, судије су за повреду дужности и угледа судијске службе дисциплински одговарале по закону о судијама. Данас је власт поново подељена, а однос између грана власти заснива се на равнотежи, међусобној контроли. Иако се каже да је судска власт „независна и самостална“ очигледно је да она то није у довољној мери. Друге две гране власти увек теже да судску власт подреде. Не тако давно, министар правде је тражио разрешење већег броја судија, што судска власт није могла на такав начин прихватити, Стога сматрам великим напретком и видим корист од регулисања дисциплинског поступка против судија, поготово од регулисања разрешења судија, у закону везано за основ и процедуре. Велики значај за враћање поверења у правосуђе има и усвајање Правилника о дисциплинском поступку. Материјално-правне одредбе о дисциплинским прекршајима су у закону о судијама, који прописује и дисциплинске органе и принципе правила процедуре.

Састављачи правилника прихватили су начело материјалне истине, легалитета, слободне оцене доказа, акузаторности, контрадикторности, одбране, комбинује се писмено и усмено излагање, прихваћена је непосредност расправљања, зборност одлучивања и двостепеност; јавност је искључена осим на захтев судије.

Правилник је прихватио одредбе закона о органима поступка и о самој процедури и даље их разрадио.

Све чланове правилника о дисциплинском поступку и органима тога поступка изложио сам дисциплинском тужиоцу и дисциплинској комисији. Начин њиховог избора и услове за удаљење, изузећу. Дисциплински поступак покреће дисциплински тужилац на основу дисциплинске пријаве, коју може поднети свако у случају сумње да је учињен дисциплински прекршај. Регулисан је детаљан положај судије против кога се води поступак и сама процедура у вези са достављањем, разгледањем списка, достављањем поднесака, докумената о обустављању поднеска ако на рочиште пред комисију не приступи тужилац или ако он одустане од предлога. Ако се судија противи, поступак се наставља. Поступак је хитан, затворен за јавност. Дисциплинска комисија је овлашћена да прибави доказе од било кога. Комисија одлучује решењем којим се одбија предлог дисциплинског тужиоца или се истим усваја и изриче одговарајућа дисциплинска санкција, јавна опомена, умањење плате до 50% и забрана напредовања у трајању до три године. Кад утврди одговорност судије за тежак дисциплински прекршај, дисциплинска комисија покреће поступак за разрешење судије пред Високим саветом судства. Прописан је садржај решења, рок за изразу. Против решења комисије дозвољена је жалба у року од 8 дана, у писаној форми. Разлози за жалбу су и повреда поступка и чињенична питања, те материјално право, а може се уложити и у вези са изреченом дисциплинском мером. Жалбени поступак се води пред Високим саветом судства, а исти се хитно сазива, по правилу без расправе и без јавности. Високи савет судства доноси решење у року 30 дана, којим жалбу може одбацити, одбити и потврдити одлуку комисије или је преиначити. Рок за достављање писменог отправака је 8 дана.

Исто тако, изнео сам примедбе на члан 2, који предвиђа супсидијарну примену Закона о парничном поступку. Реч је о преступу или прекршају у поступку у ком се изриче санкција и који је сроднији кривичном а не парничном поступку, којим доминира начело диспозиције. Примедбу имам и на пропис да се изузеће дисциплинског органа може тражити до почетка рочишта – разлози за изузеће могу се, међутим, појавити и после тог момента. Сматрам да је у члану 23 став 6 погрешно прописано да је одлука Високог савета коначна будући да је она правоснажна.

Гледајући у целини правила процедуре, као и правила о организацији органа за вођење поступка, судија против кога се поступак покреће има довољно могућности да са успехом изнесе своју одбрану и да у довољној мери заштити своја права.

Члан савета за етичка питања

Живојин Гајић

МИЛАНО ТОРИНО

19. и 20. март 2010. године

Дана 19. и 20. марта 2010. године представници Друштва судија Србије, Удружења тужилаца и заменика јавних тужилаца и ОЕБСа учествовали су у два важна догађаја у Милану и Торину.

Сећање на жртве мафије

У Милану, дан уочи пролећа, заједно са преко 150.000 учесника, учествовали су у скупу Сећање на жртве мафије у организацији ЛИБЕРА/ФЛАРЕ. Први пут од настанка ЛИБЕРЕ, у Сећању на жртве мафије, поред грађана, активиста ЛИБЕРЕ/ ФЛАРЕ, новинара, сродника жртава мафије, учествовали су судије и тужиоци из дванаест европских држава чија су удружења чланови МЕДЕЛ-а, европског удружења судија и тужилаца.

Први дан пролећа, 21. март, симбол је обновљене наде и прилике за сусрет људи, посебно оних чији су сродници страдали као жртве мафије и за каналисање њиховог бола у друштвени захтев за истином и правдом, за ненасилну друштвену акцију за мир. Зато је, уочи тог дана и била одржана манифестација у сећање на жртве мафије. Након тога, су сродници жртава мафије, између осталих и син руске новинарке Ане Политковске, разговарали са новинарима, судијама, тужиоцима, активистима ЛИБЕРЕ и ФЛАРЕ о својим драматичним искуствима и о сврси и користи таквог окупљања.

ЛИБЕРА је мрежа више од 1.200 удружења, група и школа, преданих изградњи организационе синергије између политичких и културних локалних субјеката способних да промовишу културу владавине права. Основана је 25. марта 1995. године са циљем да укључи и подржи све који су заинтересовани за борбу против мафије и организованог криминала.

ЛИБЕРА је заслужна за доношење и промоцију закона о конфискацији имовине мафије (1996. године) у Италији, који омогућава додељивање преко 2.200 конфискованих непокретности (вредних 250 милиона евра) на коришћење радницима, волонтерима, кооперативама, општинским управама, свакоме ко је у стању да са њих узврати заједници кроз свој рад, претварајући та имања у додирљиве и корисне симболе обнове законитости. На имањима на Сицилији, Калабрији и Пуљи, углавном млади, производе уље, пасту, вино, узгајају поврће и друге органске производе са заштитиним знаком „Libera Terra“, симболом квалитета и законитости.

Осим учешћа у одлучивању о начину употребе конфискована имовине, ЛИБЕРА се залаже и за обуку о демократској употреби инструмената правне државе, за оснивање кампова на којој ће се та обука обављати, за промоцију аматерског спорта који помаже

младима да препознају своје капацитете, уз истовремено одбијање да се то претвори у трку за победом по сваку цену и уочавање опасности од употребе било каквих стимуланаса и дроге, објављује разне публикације којима промовише своје активности, штампа магазин Наркомафија који осветљава феномен организованог нарко-криминала и одржава вебсајт и форум који омогућава комуникацију младих о темама којима се бави ЛИБЕРА. Један од циљева ЛИБЕРЕ је и да се створи база података о жртвама мафије, у којој ће се спојити имена жртава сањиховим лицима и приказати њихови животи и тако жртвама, којима је одузет живот, бар буде омогућено да не буду заборављене.

Свесна да се организовани криминал (трговина дрогом, људима, индустријским и токсичним отпадом, нелегална трговина оружјем, експлоатација дечје радне снаге, корупција, прање новца) одавно проширио по целом свету и да се, стога, борба против њега мора одвијати на међународном нивоу кроз убрзано оспособљавање широм света повезане мреже субјеката, у жељи да координише невладина удружења која се залажу за владавину права и заштиту људских права на интернационалном нивоу, ЛИБЕРА је 10. јуна 2008. године иницирала оснивање ФЛАРЕ (Freedom, Legality And Rights in Europe) при Европском парламенту у Бриселу, мрежу више од 40 удружења из више од 30 држава Европе, Медитерана, Руске федерације Блиског истока и Балкана. Њен члан је и невладино удружење Протекта из Ниша.

ФЛАРЕ промовише младе, борбу против сексуалне експлоатације жена и деце, заштиту човековог окружења, људских права, борбу против корупције, подршку миграната и избеглица. Намерава да представи алтернативни друштвени модел организованом криминалу у Европи и суседним територијама, којим се подржавају и ојачавају институционалне мере борбе против транснационалног организованог криминала

ФЛАРЕ настоји да ојача свест грађана Европе о раширености и утицају организованог криминала преко различитих друштвених догађаја и информативног материјала, да постане тачка окупљања и подршке европских и неевропских грађанских удружења у борби против организованог криминала и да затражи од Европске комисије и Савета Европе да донесу закон, односно да препоруче доношење закона у државама чланицама о друштвеној употреби имовине конфисковане од међународних криминалних организација.

Састанак Извршног одбора МЕДЕЛ

Сутрадан, 20. марта 2010. године у Торину, одржана је седница извршног бироа МЕДЕЛ-а, на којој је питање реизбора судија и тужилаца у Србији била прва тачка дневног реда.

Вито Монети, председник МЕДЕЛа, обавестио је присутне представнике 16 струковних удружења судија и тужилаца из дванаест европских земаља да су МЕДЕЛ и холандска фондација Судије за судије (Judges for Judges) биле алармиране ситуацијом у Србији где је, у контексту реформе правосуђа, скоро 840 судија изабраних у складу са Уставом из 1990. и оним из 2006, недавно подвргнуто изборној процедури која је довела до њиховог нереизбора, иако је њихова функције била стална и да су, одлуком Високог савета судства (ВСС) од 25. децембра 2009. године, судије које нису реизабране, биле обавештене да им функција престаје 31. децембра 2009. године и да је слична процедура била примењена и на јавне тужиоце, од којих скоро 150 није реизабрано.

Због тога су представници ова два удружења имали прилику да проведу у Београду два дана (4-6. фебруар 2010. године), расправљајући поменуте догађаје са више институција у Србији. Осим са струковним удружењима судија и тужилаца, чланови делегације

имали састанке са Натом Месаровић, председником ВСС; Загорком Доловац, председником ДВТ и другим члановима ДВТ; Весном Ракић Водинелић, деканицом и Зораном Ивошевићем, професором Правног факултета Универзитета Унион у Београду; Продеканима Жиком Бујуклићем и Емилијом Вукадин и професорима Правног факултета Универзитета у Београду Гораном Илићем и Танасијем Маринковићем, Сашом Јанковићем, заштитником грађана, Родољубом Шабићем, Повереником за информације од јавног значаја и заштиту података о личности, Јовицом Косићем, представником Адвокатске коморе Србије, Војиславом Недићем, председником и Слободаном Шошкићем и Милевом Богдановић, члановима Управног одбора Адвокатске коморе Београда; Љиљаном Смајловић, председником Удружења новинара Србије (УНС) и Надеждом Гаће, председницом Независног удружења новинара Србије (НУНС).

Председник МЕДЕЛа подсетио је присутне да је Консултативно веће европских судија (ЦЦЈЕ) у својој Декларацији о Србији, током своје 9. пленарне седнице (12-14 новембра 2008. године) изнело став да се не чини да је Србија извршила прекид континуитета свог законског и политичког оквира усвајањем Устава из 2006. године и Уставног закона за спровођење Устава и да члан 7 Уставног закона, који предвиђа да ће први избор судија бити спроведен не касније 90 дана од дана успостављања Високог савета судства, треба да буде тумачен и примењен у складу са принципом сталности и непреместивости судије (гарантованим уставима Србије и пре и после 2006. године) и да је изразило забринутост да предлог Закона о судијама који је тада био у парламентарној процедури, а који јасно упућује на укидање судијске сталности, може да угрози независност судија.

Председник МЕДЕЛа је подсетио присутне и да је Венецијанска комисија у свом Мишљењу број 405/2006 о Уставу Србије истакла да:

„...потреба за поступком реизбора свих судија и тужилаца... уопште није јасна.

(...)У сваком случају, овакав поступак је прихватљив само уколико постоје довољне гаранције за његову правичност. По мишљењу Венецијанске комисије ово посебно захтева да:

- се поступак мора заснивати на јасним и транспарентним критеријумима и да само поступање у прошлости које је неспојиво са улогом независног судије може бити основ да се судија поново не именује;
- поступак мора бити правичан, спроведен од независног и непристрасног тела којим се обезбеђује правична расправа свих заинтересованих страна;
- мора постојати могућност жалбе независном суду“. На исти начин Венецијанска комисија је подвукла у свом Мишљењу број 528/09 из јуна 2009. године о нацрту критеријума и стандарда за избор судија и председника судова у Србији, важност да се сваком судији који је имао сталност судијске функције, та функција може прекинути само образложеном одлуком против које се може поднети жалба суду.

Председник МЕДЕЛа обавестио је присутне да је делегација МЕДЕЛ и холандске фондација Судије за судије нагласила са најдубљом забринутостју да одлуке донете од стране ВСС и ДВТ без расправе, не садрже никаква персонализоване, појединачне разлоге, а самим тим ни оправдање и да је идентична одлука – праћена листом имена свих 837 нереизабраних судија – била послата судијама које нису реизабране, без помињања могућности жалбе, те да ниједан од нереизабраних тужилаца није добио индивидуализовану одлуку. Зато је више од 900 судија и тужилаца поднело жалбу Уставном суду и одлучно је да се, уколико буде потребно, обрати и суду у Стразбуру. Заштитник грађана Републике Србије изразио је своју забринутост оваквом ситуацијом и изјавио да ће размотрити могуће правне лекове у наредним недељама.

Закључак МЕДЕЛа и холандске фондације Судије за судије је да начину на који је поступак реизбора вођен недостаје транспарентност и да он оставља отвореним много питања, при чему је посебно нејасно како су критеријуми били примењени у сваком појединачном случају, због чега је угрожена делотворност жалби сваког од нереизабраних судија/тужилаца. Председник МЕДЕЛа обавестио је присутне да је овај извештај и више писама послато релевантним институцијама Србије, Европске Уније, Савета Европе, Уједињених нација и неколицини европских држава.

О дешавањима која су уследила након фебруарске посете ове делегације Београду, присутне су обавестили Тамара Тротман, заменица председника холандске фондација Судије за судије – о контакту поводом дешавања у Србији са Габриелом Карином Кнаул, специјалним известиоцем УН за независност судија у државама чланицама УН, Драгана Бољевић, председница Друштва судија Србије и Горан Илић, председник Удружења тужилаца и заменика јавних тужилаца Србије - о мерама које су предузела струковна удружења судија и тужилаца и о поступању правосудних тела (ВСС и ДВТ) и Уставног суда.

С обзиром на најављени договор струковног удружења тужилаца и ДВТ у вези са превазилажењем проблема насталих реизбором, као и на протек времена и приближавање датума када нереизабраним судијама престају права по основу рада, договорено је да током маја 2010. године делегација МЕДЕЛа још једном дође у Србију. Њен циљ ће тада бити да оцени поступак накнадног избора тужилаца који ће бити спроведен у складу са поменутиим договором и да обави разговаре са одговарајућим званичницима ради упознавања са ситуацијом у вези са разрешењем ситуације настале нереизбором више од 1/3 судија.

ПОЗИВ НА САРАДЊУ

Поштоване колеге,
 позивамо вас да се укључите у наш рад на информисању чланова Друштва преко листа „Информатор“, тако што ћете нас обавештавати или писати о догађајима везаним за рад Друштва, његових одељења, комисија, секција, или уопште за функционисање и положај правосуђа. Будите наши сарадници на начин који вам највише одговара, како бисмо заједно утицали на бољи проток информација унутар наше организације, али и према нашем окружењу.

Уколико желите да вам се неко из наше стручне јавности обрати преко листа, ако имате неко питање на које вам можемо наши одговор или једноставно желите да имате неформалну и једноставну комуникацију са нама, а преко нас са било којим структурним делом Друштва судија, пишите нам на адресу:

Друштво судија Србије
Алексе Ненадовића 24/1
11000 Београд

преко електронске адресе jaserbia@sbb.rs
 или факса (011) 344 35 05.
 Наши телефони су: (011) 308 91 37 и 344 31 32.

С поштовањем,
 РЕДАКЦИЈА

Izjava ograničenja odgovornosti:
 Izdavanje ove publikacije omogućila je Američka agencija za međunarodni razvoj (USAID) kroz program „Inicijativa javnog zagovaranja građanskog društva“ kojim rukovodi Institut za održive zajednice (ISC). Stavovi izneti u ovoj publikaciji predstavljaju stavove autora i nužno ne izražavaju stavove ISC-a, USAID-a ili Vlade SAD-a.

USAID
 FROM THE AMERICAN PEOPLE

INSTITUTE FOR
**Sustainable
 Communities**

ИЗДАВАЧ
ДРУШТВО СУДИЈА СРБИЈЕ, Београд

УРЕДНИК
Милица Поповић-Ђуричковић

РЕДАКЦИЈА
Марко Шарић
Предраг Васић
Миливоје Иконић

Лектор
Александра Антић

Графичко обликовање и прелом
Денис Викић

Штампа
Модипринт

Тираж
1.800 примерака